

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

31 Mayıs 2012 Perşembe

ÇEVRE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

31 Mayıs 2012 Perşembe

---0---

K O N U

Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı

Sayfa

1:29

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:19
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar) 2:4
Madde 1	4
Melda ONUR	(İstanbul) 5
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar) 5
Madde 2	5:7
Madde 3	7
Melda ONUR	(İstanbul) 7, 9, 10, 11
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar) 7, 8, 9, 10
Ahmet Kenan TANRIKULU	(İzmir) 8
Gülây DALYAN	(İstanbul) 8
Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli) 8, 9:10
Osman KAHVECİ	(Karabük) 8:9
Erdoğan BAYRAKTAR (Çevre ve Şehircilik Bakanı)	(Trabzon) 10
Önerge	11
Gerekçe	11
Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli) 11
Melda ONUR	(İstanbul) 11
Komisyon Uzmanı	11
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar) 11
Madde 4	11:12
Melda ONUR	(İstanbul) 12
Önerge	12
Gerekçe	12
Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli) 12
Osman KAHVECİ	(Karabük) 12
Ahmet Kenan TANRIKULU	(İzmir) 13
Madde 5	13
Melda ONUR	(İstanbul) 13, 14, 15

Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli)	13, 15
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	13:14, 15, 16
Erdoğan BAYRAKTAR (Çevre ve Şehircilik Bakanı)	(Trabzon)	14, 15
Osman KAHVECİ	(Karabük)	14
Madde 6		16
Melda ONUR	(İstanbul)	16:17, 19
Erkan İSPİRLİ (Orman Mühendisleri Odası AR-GE Komisyonu)		17
Ahmet Kenan TANRIKULU	(İzmir)	17, 18
Osman KAHVECİ	(Karabük)	17:18
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	18:19
Erdoğan BAYRAKTAR (Çevre ve Şehircilik Bakanı)	(Trabzon)	19

İKİNCİ OTURUM

20:29

Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	20
Madde 7		20:21
Melda ONUR	(İstanbul)	21
Temel COŞKUN	(Yalova)	21
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	21:22
Tülay BAKIR	(Samsun)	22:23
Önerge		23
Madde 8		23
Melda ONUR	(İstanbul)	23:24
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)		24
Madde 9		24:25
Melda ONUR	(İstanbul)	25
Madde 10		25
Melda ONUR	(İstanbul)	25
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	25, 26
Erkan İSPİRLİ (Orman Mühendisleri Odası AR-GE Komisyonu)		26
Madde 11		26
Önerge		27
Madde 12		27
Önerge		27
Emrah KILIÇARSLAN (Maliye Uzmanı)		27
Madde 13, 14		28
Önerge		28

Açılma Saati: 10.39

Kapanma Saati: 13.36

31 Mayıs 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.39

BAŞKAN : Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Osman KAHVECİ (Karabük)

SÖZCÜ : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)

KÂTİP : Aydın ŞENGÜL (İzmir)

0

BAŞKAN - Çevre Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, ilgili kurumlarımızın değerli yöneticileri, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız vardır. Komisyonumuzun 24'üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 7'nci Toplantısını açıyorum.

Bugün gündemimizde Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı yer almaktadır.

Tasarı ve süreç hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum. Tasarı geçtiğimiz dönem Komisyonumuz tarafından görüşülerek kabul edilmiş, Genel Kurula sunulmuş ancak yasal aşamaya kadük olmuştur.

Ülkemizde doğa koruma alanındaki çalışmalar 1937 yılında çıkarılan Kara Avcılığı Kanunu ile başlamış, bugün görüşmelerini yapacağımız kanun tasarısı bu alandaki çalışmaların son halkasını oluşturmaktadır.

O tarihten bu yana, doğa koruma ile ilgili çeşitli kanunlar çıkarılmış ancak gerek süreç içinde taraf olunan uluslararası sözleşmeler gerek Avrupa Birliği direktifleri karşısında mevcut mevzuatımız yetersiz kalmıştır.

Bu sözleşme ve direktifler arasında Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Uluslararası Önemli Sahip Sulak Alanlar Hakkında Ramsar Sözleşmesi, Avrupa Birliği Habitat ve Kuş Direktifleri gibi direktifler yer almaktadır.

Doğa koruma konusunun çeşitli kanunlarda düzenlenmesi bu alanda çok başlılığa ve yetki karmaşasına neden olmuştur. Bu sorunların giderilmesi amacıyla 2000 yılından itibaren bu alanda bakanlıklarımız çeşitli çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar sonunda Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı hazırlanmış ve geçtiğimiz yasama döneminde, 2010 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Geçen dönem tasarının görüşülmesi için alt komisyon oluşturulmuş, alt komisyon yaklaşık dört beş aylık süre içerisinde 7 toplantı yaparak çeşitli kamu kurumları, meslek odaları ve STK'lardan yazılı görüş istemiş, ayrıca bu kurum ve kuruluşlardan temsilcileri dinlemiştir.

Görüş istenen ve dinlenen kurum, kuruluş ve STK'lar arasında 10'dan fazla kamu kurumu, Çevre Mühendisleri Odası, Ziraat Mühendisleri Odası, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türkiye Belediyeler Birliği ve çeşitli barolar gibi meslek kuruluşları, bunların yanında Doğal Hayatı Koruma Vakfı, Tema Vakfı, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Biyologlar Dayanışma Derneği, Doğa Derneği, Kuş Araştırmaları Derneği gibi 10'a yakın STK ile 74 STK'yı temsil eden bir oluşum olan Tabiat Kanunu İzleme Girişimi bulunmaktadır.

Alt komisyon tarafından hazırlanan rapor üst komisyon yani Çevre Komisyonumuzda 5 toplantı yapılarak görüşülmüş ve kabul edilmiştir. Genel Kurula sunulan tasarı 12 Haziran seçimlerinin yaklaşması sebebiyle görüşülemeyerek kadük olmuştur.

Geçtiğimiz dönem bu kapsamdaki çalışmaları yürüten Çevre Komisyonumuzun değerli üyelerine ve şu anda da aramızda bulunan Sayın Karakelle şahsında hepsine şükranlarımızı Komisyonumuz adına sunuyorum.

Bugün görüşmelerine başlayacağımız tasarı geçtiğimiz dönem hazırlanan komisyon metni ile birçok noktada paralellik arz etmektedir. Tasarı 644, 645 ve 648 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameler doğrultusunda revize edilmiştir

Bu kısa açıklamadan sonra tasarının görüşmelerine başlayabiliriz.

Tasarının tümünü görüşlerinize açıyorum ve öncelikle Sayın Bakanımıza söz vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, Çevre Komisyonunun çok değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, kamu kurumlarının kıymetli temsilcileri, ayrıca sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun tasarısının hayırlara vesile olmasını gönülden diliyorum.

Efendim, öncelikle kısa bir sunumumuz var. Onu size sunmak istiyoruz.

Biyolojik çeşitlilik hakikaten ülkemiz için fevkalade önemli bir husustur. Biyoçeşitlilik en büyük zenginliklerden birisi. Dolayısıyla ben de bugün Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı hakkında sizlere bilgi arz etmeye çalışacağım. Ama bu arada yansıda bu güzellikleri görüyorsunuz.

Sayın Başkanımızın da az önce ifade buyurduğu üzere bu kanun tasarısı geçen dönem Meclise sunuldu aslında, komisyondan geçti ancak maalesef Genel Kurulda görüşülemeyen kadük kaldı. Kanun hükmündeki kararnameleri de dikkate alarak yeni durum çerçevesinde birtakım revizyonlar, tadilatlar yapmak suretiyle takdirlerinize sunuyoruz. Hükümetimiz tarafından bu onaylandı ve Başbakanımız tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine kanun tasarısı sevk edildi.

Bendeniz bu kanunla ilgili bilgi arz etmek istiyorum. Özellikle sunumdan sonra kanun tasarısı ne getiriyor, niçin bu kanun tasarısına ihtiyaç duyuldu, onlar hakkında bilgi vereceğim daha sonra kanun tasarısının metinleri hakkında sizlere bilgi sunacağım.

Özellikle bütün dünyada biyolojik çeşitliliğin korunması, tabiatın korunması çok büyük bir önem arz etmektedir. Bütün dünya ülkeleri artık bu biyolojik çeşitliliğin kıymetini anlamıştır. Hatta biyolojik çeşitlilik o kadar büyük zenginliktir ki biliyorsunuz tıbbi ve aromatik bitkiler, şifalı bitkiler dahi bütün tıbbi ilaçlar bunlardan büyük ölçüde elde edilmektedir. Hatta son zamanlarda bu tıbbi ve aromatik bitkilerin kullanımında çok yaygın bir kullanım görülmektedir. Hatta Çin dahi bu bitkilerden, tıbbi aromatik bitkilerden yılda 100 milyar dolarlık bir ihracat yapmaktadır. Biz de bu konuda, özellikle tıbbi aromatik bitkiler konusunda Türkiye’de bir merkez kuruyoruz. Tabiatı ve biyolojik çeşitliliği korumak için Bakanlığımız, yeni adıyla Orman ve Su İşleri Bakanlığı elinden bütün gayreti göstermektedir.

Nitekim bu konuda gerek Doğa Koruma Millî Parklar Genel Müdürlüğümüz, ki 15 tane bölge müdürlüğü kurulmuştur, yeniden yapılanmıştır daha sıkı bir koruma gerçekleştirmek için. Ayrıca biliyorsunuz Orman Genel Müdürlüğümüz büyük bir genel müdürlük. Bunun dışında yeni bir genel müdürlük daha kurduk Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü. Dolayısıyla bu üç genel müdürlük tabiatı, biyolojik çeşitliliği, ormanlarımızı korumak için elinden gelen bütün gayreti göstermektedir. Sunumdan sonra sizlere kanun tasarısı hakkında birazcık bilgi takdim edeceğim efendim.

Efendim, Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı’yla ilgili kısa bir sunum yapacağım. Bu kanun tasarısının hazırlanma ihtiyacı nedir, geliştirilmesini destekleyen çalışmalar, belgeler, geçen dönemde uzun bir süreç yaşadık. Bütün kurum kuruluşların, sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini aldık. Bununla ilgili taraf olduğumuz uluslararası birtakım sözleşmeler var. Onlara uymak mecburiyetindeyiz. Malum olduğu üzere Avrupa Birliği çevre faslını biz 2009 yılı Aralık ayı sonunda açtık. Gerçekten önemli bir mevzuat. Ona uyum, AB direktiflerine uyum söz konusu. Ayrıca yürürlükten kaldırılan ve değiştirilen mevzuat ve birtakım yenilikler var.

Niçin hazırlıyoruz böyle bir kanunu? Ülkemizin ihtiyaç ve öncelikleri var. Hakikaten tabiatı korumanın önemi git gide anlaşılıyor. Avrupa Birliği mevzuatına uyum, mevzuat ve statü çakışmasının önlenmesi söz konusu. Yetki karmaşası vardı daha önce. Bunun da giderilmesini arzu ediyoruz. Bir de uluslararası sözleşmelerle olan taahhütlerimizin gerçekten tam olarak uygulanması konusunda.

Bu konuda çok geniş kapsamlı bir çalışma yaptıği Bakanlık. 2003 yılından bu yana gerek GEF, Avrupa mevzuat analizi projeleri, doğa koruma alanında kapasite geliştirme yani twinning eşleştirme projeleri, bu konuda çalışmalar, altlıklar, projeler üretildi. Birkaçını söyledim. Bunun dışında ayrıca 23’üncü Dönemde de gerçekten çok uzun bir süreç yaşadık biz. Neredeyse bir yılı aşkın bir süreç yaşandı. Bütün ne kadar kamu kurumu varsa görüşleri alındı, ayrıca sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alındı. Ancak netice itibarıyla bu kanun tasarısı geçen dönemde komisyonda kabul edildi ve Meclise sevk edilmesine rağmen maalesef görüşülemedi, kadük kaldı.

Nitekim biz bu kanunda bazı değişiklikler yaparak, fazla ruhuna dokunmadan, diğer kanunlarla ve kanun hükmündeki kararnameye uygunluk açısından ufak tefek bazı değişiklikler yaparak tekrar sizlerin görüşlerinize arz ettik.

Peki, hangi uluslararası sözleşmelere tarafız? Bu kanunda bunları da dikkate almak durumundayız çünkü bunlar taraf olduğumuz ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen uluslararası sözleşmeler. Bunlardan Biyolojik Çeşitlilik

Sözleşmesi'ni 1997 yılında kabul etmiştik, Bern keza, Ramsar, nesli tehlike altındaki türlerin uluslararası ticaretine ilişkin CITES Sözleşmesi, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi gibi pek çok sözleşme ve protokole taraf olmuşuz.

Peki, hangi direktifler var dersek? Habitat Direktifi söz konusu, buna uymak durumundayız. Bir de Yaban Kuşlarının Korunmasına İlişkin Konsey Direktifi var.

Neticede, bildiğiniz üzere, AB direktifleri kapsamında mevzuatımızda yer almayan bazı hususlar vardı. Onları dikkate aldık. Bunlar özellikle flora, fauna türlerinin korunmasıyla ilgili Avrupa mevzuatı gereklerini karşılamıyordu, bunların karşılanması gerek diğer yükümlülükleri de Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; görüldüğü üzere dikkate aldık.

Yükümlülüklerimiz var AB direktifinden kaynaklanan. Bunlar da özellikle bilhassa Habitat ve Yaban Kuşlarının Korunmasına İlişkin Konsey Direktifleri kapsamında korunacak habitatların listesi, türlerin listesi, korunacak alan listeleri, sıkı koruma altına alınacak türlerin listesi ve korunması ve yönetimi özel tedbir gereken türlerin listesi hazırlanmak üzere ve bu türlerle ilgili yasaklar, bunları belirlemekle yükümlü olduğumuzu dikkate alarak kanunda bunları da dikkate aldık.

Ayrıca, Natura 2000 ağı oluşturması ve diğer tür ve habitatların yönetimini sağlama ve bilimsel olarak bunları izleme gibi yükümlülükler de var. Bunları da dikkate alalım.

AB mevzuatına uyumda taahhütlerimiz de var malumu üzere. Uluslararası birtakım sözleşmeler dışında AB mevzuatına uyumda taahhütlerimiz de var. Bunları da görüyorsunuz. 7 tane taahhüdümüz var. Bunlar ulusal program, ayrıntılı tarama toplantısı, alt komite toplantıları, nihai AB strateji belgesi, müzakere pozisyon belgesi, ortak tutum belgesi, bir de çevre faslı kapanış kriterleri. Aralık 2009'da çevre faslına açarken bunlar da dikkate alındı.

Netice olarak kanunun maksadı, kapsamı nedir? Bunu söylemeye gerek yok. Özellikle tabiatın ve tabii değerlerin biyolojik çeşitliliğinin korunması ve sürdürülebilir kullanıma ilişkin usul ve esasları düzenlemek maksadıyla bu kanunu getirdik.

Kapsamı özellikle biyolojik çeşitliliğin ve tabii değerlerin korunmasına, koruma altına alınan alanların belirlenmesi, iyileştirilmesi konusunda birtakım düzenlemeleri, gerekli izin, izleme, denetimle alakalı bütün hususları kapsayan bir kanun.

Bu kanunun muhtevası 4 kısım altında ele alındı. 10 bölüm var, 33 tane maddesi var. Bunlardan kanunun muhtevasında birinci kısımda biz genelde amaç, tanımlar, ilkeleri belirledik 1 ve 3'üncü maddeler.

İkinci kısımda korunan alanları tarif ettik. Özellikle birinci bölümde, korunan alanlar, belirlenmesi, planlanması, ilan, planlama, yeniden değerlendirme 4 ve 7'nci maddeler.

İkinci kısmın ikinci bölümünde, ekolojik etki değerlendirme, üstün kamu yararı. Bu madde 8.

Üçüncü bölüm 9'uncu ve 11'inci maddeler. Bilgilendirmek, katılım, iş birliği ve destekler.

Dördüncü bölümde ise korunan alanlarla ilgili düzenlemeler, kamulaştırma, takas, tahsis, güvenlik, alan kılavuzluğu, izin intifa ve irtifak haklarının nasıl verileceğine dair esasları ortaya koyduk.

Üçüncü kısım çok önemli bir bölüm. Türlerin ve tabii yaşama alanlarının korunması. Ki bu esas itibarıyla kanunun da ruhunu teşkil etmektedir.

Bunların birinci bölümünde biyoçeşitlilik ağı, listeler, yerinde ve alan dışı koruma, biyoçeşitliliği koruma ağının kurulması, korunması gereken türlerin ve habitatların listelenmesi yaklaşımı, yerinde ve alan dışında koruma ve ekosistemin iyileştirilmesi gibi maddeler var 20'nci maddeye kadar.

İkinci bölümde izinler ve yasaklar kısmı var. Bunlar özellikle araştırma izinleri –biliyorsunuz, deney hayvanları vesaire- hayvan ve bitki türleri hakkında yasak birtakım fiiller, veri toplama ve izlemeyle ilgili usul ve esasları 21 ve 23'üncü maddelere dercettik.

Üçüncü bölüm mali hükümler. Gelirler, fayda paylaşımı.

Dördüncü bölümde de tazmin yükümlülüğü ve yaptırımlar. Bunları ele aldık.

Dördüncü kısım çeşitli bölümlerde diğer alanlardaki uygulamalar ve diğer hükümler.

Bu konuda kanunlarda bir mübânenet olmasın, karışıklık olmasın, yetki kargaşası olmasın diye yürürlükten kaldırılan bazı mevzuat var. Onları da dikkatlerinize sunuyoruz.

Bunlar 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu. Bunu kaldırmak yerine daha sağlam bir şekilde bu kanunda bu esasları koyduk. Yanlış anlaşılmasın. Kaldırdık deyince, çok daha sıkı bir şekilde Millî Parklar Kanunu'nun ruhundaki esasları bu kanuna dercettik.

Ayrıca Kara Avcılığı Kanunu'nun bazı maddeleri var. Bir de Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde idari bazı hususlar var. Onları kaldırdık.

Değiştirilen mevzuatı görüyorsunuz.

Peki, ne gibi yenilikler getirdi bu kanun? Bu kanun esas itibarıyla tamamen dünyadaki koruma anlayışı ve AB standartlarına uygun bir hazırlık yapıldı. Hatta Avrupa Birliği mevzuatıyla alakalı, ilgili bakanlığın da geçen dönem görüşü alındı kesinlikle.

Burada korumada tek bir statü öngörüyoruz. Korunan habitat ve türlerle ilgili envanter oluşturulmasına dair esasları getiriyoruz. Bu envanterler önemli. Esasen buna başladık. Nuh'un Gemisi adıyla bir veri tabanı oluşturduk ve şu anda bütün bu türlerle alakalı bilgileri işliyoruz.

Ayrıca habitat ve tür koruma alanlarının belirlenmesi ve elverişli statüde korunması, ihtiyatlılık ilkesinin benimsenmesi, izlemeye dayalı bir koruma yaklaşımı getirdik. Ayrıca biyoçeşitlilik koruma ağını oluşturuyoruz. Koruma alanlarında plan ve projelerde ekolojik etki değerlendirme yapma mecburiyeti getiriyoruz. Yani bir yerde bir proje yapacaksanız mutlaka ekolojik etkisi ne olacak, bunların zararlarını bertaraf etmek için ne gibi çalışmalar yapılacak bunları yapma mecburiyeti getiriyoruz.

Korunan alanlarda yaşayan insanların ekonomik olarak zarar görmemelerine yönelik tedbirler alınması. Bazen bir alan koruma alanı ilan ediliyor fakat orada yaşayan insanların ekonomik durumları hiç dikkate alınmıyor. Bunlarla ilgili birtakım ekonomik tedbirler, onların en azından gelirlerinin azalmasını önleyecek birtakım hususları ele alıyoruz.

Ayrıca ekosistemin iyileştirilmesi ele alındı. İş birliğine imkân tanınması ve danışma mekanizmasının öngörülmesi. Birtakım teşvikler getiriyoruz. Telif edici tedbirler ve eski hâline getirme mecburiyeti getiriyoruz. Bu çok önemli. Birisi bir yere zarar vermişse bunun verdiği zarar yanına kâr kalmayacak asla. Bunun tedbirini alıyoruz, bir de eski hâline getirmek için gerekli bir mecburiyet ve telif edici birtakım tazminatlar getiriyoruz.

Kara avcılığında getirilen birtakım yenilikler var. Bunları zaten sayın milletvekillerimize elektronik ortamda da ulaştırdık. Fazla detayına girmeyeceğim. Zaten kanunda da var bunlar. Birtakım Kara Avcılığı Kanunu'nda yenilikler getirdik. Bunlar görüldüğü üzere pek çok yenilik var.

Netice itibarıyla, Değerli Başkanım, Saygıdeğer Çevre Komisyonu üyeleri ve milletvekillerimiz, ayrıca kamu kurumlarının çok değerli temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, basınımızın değerli mensupları; özellikle kısa bir sunum yaptım. Bu ülkemizde tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma konusunda gerçekten önemli bir milat olması açısından faydalı bir husus. Takdirlerinize sunuyoruz.

Kanun tasarısı hayırlı olsun efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, biz de teşekkür ediyoruz.

Tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim. Yok.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

TABIATI VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİ KORUMA KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Tanımlar ve İlkeler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; tabiatın, tabii değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve sürdürülebilir kullanımına, halkın tabiat hakkında bilinçlenmesini ve toplumun korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin usul ve esastan düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; biyolojik çeşitliliğin ve tabii değerlerin korunmasına, koruma altına alınan alanların belirlenmesi, iyileştirilmesi, yönetilmesi ve geliştirilmesi ile bu alanlara ilişkin her türlü izin, izleme ve denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri kapsar.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız?

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkürler.

“Tabiatın, tabii değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve sürdürülebilir kullanımına..” Bu “kullanımına” ifadesine karşıyım. “Sürdürülebilirliğin sağlanmasına..” Bu yasanın genelinde var. Kullanımını sağlamak bizim işimiz değil, buraların diğer bakanlıklar talep etsin onu. “Sürdürülebilirliğin sağlanması” dersek sanki kendi işimizi daha doğru yaparmışız gibi geliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Madde hakkında başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Bir açıklamanız olacak mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii ki bu kanun sadece bizim Bakanlığın kanunu değil, yani Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçtikten sonra bütün kurum ve kuruluşların uyacağı bir kanun. Dolayısıyla, yani sadece Bakanlıkla alakalı olmadığı için, burada o kelimenin, “sürdürülebilir kullanımına” olmasının bir mahzuru olmadığını belirtmek istiyorum çünkü “Kanun sadece bizimle alakalı bir kanun, bu kanun sadece Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde geçerlidir.” diye bir madde olsaydı haklısınız ama bu kanun, bütün kurum ve kuruluşları kapsadığı için bunu bu şekilde zikretmemiz gerekiyor Melda Hanım.

MELDA ONUR (İstanbul) – Peki, “sürdürülebilirliğinin sağlanması” dediğinizde, bu kanunun özüne zarar veriyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Zarar vermez efendim, sürdürülebilir yani bir koruma, kullanma alanında mutlaka bir faaliyet yapacaksınız, en azından oranın bakımı için bir faaliyet yapacaksınız.

MELDA ONUR (İstanbul) – Onlar belirlenmiş zaten yasada.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunlar zaten şeylerde belli, bunun nasıl kullanılacağı, hepsi belli. O zaman hiç müdahale etmemeniz gerekir, korunan bir alana hiç kimsenin girmemesi gerekir, siz o şekilde söylüyorsunuz da.

MELDA ONUR (İstanbul) – Hayır, “sürdürülebilirliğinin sağlanması” kelimesi bunları içermiyor. Ben sadece “sağlanma” daha geniş bir ifadeyi içerir. Ayrıca, sözünü ettiğiniz şeyler zaten var burada. Ben sadece bir kelimenin, “kullanımı” sözünün, daha sonra bu işin abartılmasına ve kötüye kullanılmasına neden olabilir endişesindeyim, o yüzden, kullanımına karşıyım.

Onu ifade etmek istedim, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımız da bir mahzuru olmadığını, mevcut hâlinin bunu kapsadığını ifade ettiler.

Tasarının 1’inci maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 2’nci maddesini okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Alan kılavuzu: Alan kılavuzluğu eğitimi sonrasında sertifika ve kimlik almaya hak kazanmış kişiyi,
- b) Arboretum: Belli bir alanda, sistematik bir şekilde düzenlenmiş, farklı türlerde canlı ağaç ve çalılırların oluşturduğu ve ağırlıklı olarak bilimsel amaçlarla kullanılan botanik bahçesini,
- c) Bakan: Orman ve Su İşleri Bakanını,
- ç) Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığını,
- d) Biyolojik çeşitlilik: Ekosistemlerin, türlerin, genlerin ve bunların birbiriyle olan ilişkilerinin çeşitliliğini ve bunların değişkenliğini,
- e) Ekolojik etki değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi planlanan etkinliklerin ve projelerin ekosistemlere olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesi, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da ekosistemlerin kendisine ve işleyişine zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önleyici ve telafi edici tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla sürdürülecek çalışmaları,
- f) Ekolojik etkilenme bölgesi: Korunan alan ekosistemi ile ilişkili ve onu destekleyen habitatların oluşturduğu bölgeyi,
- g) Ekolojik koridor: Birbirine yakın coğrafi bölgelerdeki habitatları ekolojik olarak birbirine bağlayan, türlerin geçişine imkân sağlayan, doğal veya yapay olarak teşkil edilmiş bağlantı alanlarını,
- ğ) Ekosistem: Tabiatdaki canlı ve cansız varlıkların aralarında karmaşık ilişkiler ve etkileşimler kurarak oluşturduğu, her biri belli işlevselliğe sahip birimleri,

h) Endemik: Dağılımı belli bir coğrafi alanla sınırlı olan veya tabii yaşam alanı sınırlı bir coğrafi bölgeden ibaret olan habitat ve türleri,

ı) Fauna: Bir bölgedeki hayvan türlerini,

i) Flora: Bir bölgedeki bitki türlerini,

j) Genetik kaynak: Mevcut veya potansiyel değer taşıyan işlevsel kalıtım birimleri ihtiva eden bitki, hayvan, mikroorganizma veya başka menşei olan her türlü materyali,

k) Habitat: Türün biyolojik döngüsünün herhangi bir safhasında yaşadığı alanı,

l) Habitat koruma statüsü: Bir habitat ve tipik türlerinin uzun dönemli tabii dağılımını, yapısını, işlevlerini ve tipik türlerinin uzun dönemde hayatta kalmasını belirleyen tesirlerin toplamını,

m) Habitat elverişli koruma statüsü: Bir habitatın tabii kapsam alanı küçülüyorsa, uzun dönemde kendini devam ettirebilmesi için gerekli kendine has yapısal ve işlevsel özellikleri var olmaya devam ediyorsa ve tipik türlerinin koruma statüsü elverişli ise kabul edilecek koruma statüsünü,

n) Hassas tür: Mevcut şartları sebebiyle yakın gelecekte nesli yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalabilecek türleri,

o) Koruma: Habitatlar ile yabancı flora ve fauna türlerinin popülasyonlarının, elverişli statüde muhafazası veya iyileştirilmesi için alınması gerekli tedbirleri,

ö) Korunan alan: Bu Kanun uyarınca Bakanlar Kurulu, Bakanlık veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sınırları belirlenerek koruma amacıyla ilan edilen kara, kıyı, sucul ve ulusal deniz alanlarını,

p) Koruma alanı: Herhangi bir habitat veya türün korunmasını gözönünde bulundurarak dar sınırlar içerisinde koruma altına alınmış alanı,

r) Kuş koruma alanı: Ulusal veya küresel ölçekte nesli tehlike altındaki kuş türlerinden en az bir türü, önemli sayıda kuşu veya alt türlerinin bir kısmını, sürekli veya geçici olarak barındıran ve tabiattaki kuş türlerinin nesillerini sürdürebilmesi için özel önem taşıyan alanları,

s) Mutlak koruma bölgesi: Koruma altına alınan alanlarda sıkı koruma gerektiren tabiat ve biyolojik çeşitlilik değerlerini barındıran; denetim, yönetim veya bilimsel amaçlı araştırmalar ve izlemeler dışındaki insan faaliyetlerine kısıtlanan alanları,

ş) Nadir tür: Nesli yok olma tehlikesi ya da hassas türler kategorisinde olmayan ancak sınırlı coğrafi alanlarda bulunması ya da geniş alanlarda sınırlı sayıda olması sebebiyle risk altında bulunan türleri,

t) Nesli yok olma tehlikesine maruz tür: Tabii yaşama alanında soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalan türleri,

u) Öncelikli habitat: önem arz eden yok olma tehlikesi altında bulunan doğal habitat tiplerini,

ü) Öncelikli tür: Doğal yayılma alanlarında yok olma tehlikesi altında bulunan türleri,

v) Özel dikkat gerektiren tür: Doğal yaşama alanlarında potansiyel olarak istismara uğrama ihtimaline karşı koruma amaçlı tedbirlerin alınmasını gerektiren türler ile yok olmalarının habitatlar ve koruma statüleri üzerinde yaratacağı etki gereği özel olan türleri,

y) Özel önem taşıyan habitat: Doğal yayılma alanları yok olma tehlikesine maruz, dar bir yayılma alanına sahip, biyocoğrafik bölgelerin sıra dışı örneklerini ihtiva eden habitat tiplerini,

z) Özel önem taşıyan tür: Nesli yok olma tehlikesine maruz, hassas, nadir, endemik ve özel dikkat gerektiren türleri,

aa) Peyzaj: Özellikleri insan ve/veya tabii faktörlerin etkileşimi ve eylemi sonucunda oluşan, zaman ve mekân boyutunda değişim göstermesiyle dinamik yapıda olan, belirli kalite göstergeleri ve çeşitlilik sınıflamalarıyla ifade edilebilen alanları,

bb) Popülasyon: Belirli bir bölgede yaşayan bir türe ait bireylerin oluşturduğu topluluğu,

cc) Sulak alan: Tabii veya suni, devamlı veya geçici, durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular ile bataklık, sazlık, turbiyerler ve bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik etki altında kalan yerleri,

çç) Sınırlı kullanım bölgesi: Korunan alanlarda, koruma amaçlarıyla çelişmeyen sınırlı insan faaliyetlerine ve kullanımına izin verilebilen alanları,

dd) Sürdürülebilir kullanım: Türlerin ve habitatların yok edilmeden alan kapasitesi ve popülasyon düzeyleri gözönünde bulundurulmuş kullanımını,

ee) Tabii değer: İnsan emeği değmemiş, ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan canlı veya cansız varlıkları,

ff) Tür: Ortak bir soydan gelen ve tabii şartlarda kendi aralarında nesillerini devam ettirme kabiliyetine sahip benzer organizmalar grubunu,

gg) Tür koruma statüsü: Bir türün uzun dönemli dağılımını ve popülasyonunu koruyacak tedbirleri,

ğğ) Tür elverişli koruma statüsü: Bir türün varlığını kendi tabii habitatının bir unsuru olarak uzun dönemde koruyabileceği ve türün tabii yayılma alanının gelecekte daralma riski taşımayacak genişlikte bir yaşama alanını temin edebileceği koruma alanı statüsünü,

hh) Yabancı tür: Tabii yayılış alanlarına çeşitli etkiler neticesinde taşman türleri, ifade eder.

BAŞKAN – Tasarının 2'nci maddesi üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Tasarının 2'nci maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 3'üncü maddesini okutuyorum:

İlkeler

MADDE 3- (1) Tabiatın, tabii değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ile sürdürülebilir kullanımının sağlanmasında;

a) Tabiatın, biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması için koruma ve kullanma dengesinin gözetilmesi,

b) Korunan alanların ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının yanı sıra bölgesel ve yerel karakteristiklerinin de gözönünde bulundurulması,

c) İhtiyatlılık ilkesi gereği, çevre üzerinde ciddi veya tamiri mümkün olmayan hasar tehditlerinin varlığında, bilimsel kanıtların ortaya çıkmasını beklemeden gerekli tedbirlerin alınması,

ç) Tabii yaşama alanlarında; tabiatın, biyolojik çeşitliliğin ve ekosistemlerin elverişli koruma statüsünde korunması, devamlılıklarının sağlanması, iyileştirilmesi ve bu alanlardaki bitki ve hayvan türlerinin muhafazası,

d) Ekolojik denge ve tabii ekosistem değerlerinin korunması,

e) Bu Kanunda tanımlanan korunan alanların birden fazlasının özelliklerine sahip olsa dahi, koruma altına alınan bir alanın tek bir korunan alan adı altında ilan edilmesi,

f) Korunan alanlarda koruma ve kullanım kararlarının bölgelemeye dayalı uzun devreli gelişme planı, yönetim planı veya koruma ve gelişme planları ile belirlenmesi,

g) Tabiat ve biyolojik çeşitliliğin korunmasıyla ilgili yönetim ve karar alma süreçlerinde; şeffaflığın, bilgi edinme hakkının ve aktif toplumsal katılımın sağlanması,

ğ) Tabiat hakkında ve biyolojik çeşitlilik konusunda toplumun bilgi seviyesinin artırılması ve koruma amaçlarına uygun katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesi, esastır.

(2) Korunan alanlara olumsuz etkisi olabileceği belirlenen faaliyetler için ekolojik etki değerlendirmesi yapılması zorunludur.

(3) Korunan türlerin toplanması, taşınması, bulundurulması ve ülke dışına çıkarılmasında Bakanlıkça belirlenen esaslara uyulur.

BAŞKAN – Tasarının 3'üncü maddesiyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız?

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Buradaki “sürdürülebilir kullanım” ifadesine karşıyım, onu aynı gerekçelerle tekrar ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sanırım Sayın Bakanımız da aynı gerekçelerle, bunu kapsadığını söyleyecek galiba.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bu zaten maddelerde koruma hakları var, koruyoruz ama sürdürülebilir kullanım dünyada olan bir şey. Yani bu, tahrip edilmesi manasına değil, yani yok edilmesi manasına değil.

MELDA ONUR (İstanbul) – Ben de “sürdürülebilirliğin sağlanması” diyorum. Bu, çok zarar verecek bir şey değil, sanki daha iyi bir söz gibi geliyor bana.

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Okuduğunuz şeyin arasında ufak tefek redaksiyon şeyleri var. Onun dağıtılması sağlanırsa... Bu metin biz de yok, dağıttığınız şeyle aynı değil, onun için.

BAŞKAN – Sayın Bakanlık temsilcisi, bu açıklamalı metinle farklılık mı var?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nde de tanım aynı; biz aynısını, aynı şeyi baz aldık.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Dağıtılanla farklılık var.

BAŞKAN – Şimdi, biz Başbakanlığın ve Medisin bize sevk ettiğini okuyoruz. Bakanlık herhâlde bir...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Şöyle çok güzel bir şey yapmışınız, ben de bundan takip etmeye çalışıyordum, bu metnin de farklı, onu demek istiyorum.

BAŞKAN – Size verilen metin...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Eski metin vardı. Eski metinle, şöyle bir talepte bulundular...

BAŞKAN – Sayın Tanriku' nun da ifade ettiği şu: Bir önceki Komisyonumuzda kabul edilen metinle şu andaki metin arasındaki farklılıkları ifade edilen husus bu, lütfen bunu takip etmeyelim. Bu maddeler geldiğinde, niçin değişiklik yapıldığını görebiliriz. Doğru açıkladım herhâlde?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir arz edeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şöyle istendi... Aslında ona gerek yok ama, Sayın Başkanımız tarafından, "Kadük kalan kanundaki değişiklikler ile mevcut kanun arasında ne gibi farklılıklar var, onu da görelim." dendiği için biz onu da ilave olarak gönderdik. Aslında belki gerek yoktu. Sizlerin görüşüne sunmak için. Yani "Geçen dönemde neydi, şimdiki dönemde ne." Onu da biliyorsunuz, kanun hükmünde kararnameyle Bakanlıkların yapısı değişti, Çevre Orman Bakanlığı, biliyorsunuz Orman ve Su İşleri Bakanlığı oldu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı... Mesela onlara uygunluk sağlamak açısından böyle bir değişiklik yaptık.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ederim.

Söz mü istediniz? Buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, 3' üncü maddenin (c) şıkında "İhtiyatlılık ilkesi gereği, çevre üzerinde ciddi veya tamiri mümkün olmayan hasar tehditlerinin varlığında, bilimsel kanıtların ortaya çıkmasını beklemeden gerekli tedbirlerin alınması." Bu, buradaki yazılımla çok güzel ancak pratik uygulamada hiç böyle değil. Örnek veriyorum: Bir bölgede bir sanayi bölgesinin ya da bir sanayi kuruluşunun doğaya verdiği kimyasal ya da emisyonla ilgili sıkıntının tespitiyle ilgili zararın doğaya verildiğini kanıtlamadığı sürece nasıl durdurabiliyorsunuz? Pratik olarak bunun uygulaması yok.

Biz geçen İzmir'e gitmiştik. Yanılmıyorsam Kozak Yaylası'nda, çam ağaçlarından uzun süreden beri verim elde edilmediği, kurduğu gibi bir şikâyetler vardı ve bölge de Aliağa'ya yakın bir bölge. Şimdi bu bir tehdit ama ondan mı değil mi belli değil. Bu tehdit Aliağa'daki faaliyetlerin durdurulması çıkar buradaki anlamda. Dolayısıyla, bunun biraz açıklanması gerekir diye düşünüyorum.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Orayla Aliağa'nın arası çok mesafeli Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN – Ben bir bilgi vereyim. 5 Mayıs'ta sanırsam, yani hatırladığım kadarıyla, orada bir bilimsel toplantı farklı üniversitelerle yapıldı. Herhangi bir tespit olmadı, bundan işte otuz-kırk yıl evvel aynen böyle bir sürecin tekrar yaşandığı ifade edildi, izlenmesiyle ilgili bir karar alındı yani onu söylüyorum, katkı olsun diye.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Aynı şeyi söylüyorum, yani tehdit kısmı...

BAŞKAN – Muğlak kalır...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Ben bir cevap vereyim isterseniz bir orman uzmanı olarak, izin verirseniz.

BAŞKAN – Hayır, tamam veririm de Sayın Bakan belki açıklama yapar dedim.

Buyurun.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Ağaçlar insanlar gibi, belirli bir yaşta sonra, hiçbir şey yapılmazsa da ölüm sürecine girerler. Bu bir nevi, yaşlı insanın saçının ağarması, belinin eğrilmesi gibi yani bu, bir yaşlılığın belirtileridir. Bu da ağaçlarda "ibreler" dediğimiz, onlarda yavaş yavaş sararmalara, onlarda dökülmelere, o ağaç meyve vermeye veya gövdesini açtığınız zaman da

gövdelerinde çürümelerin olduğunu... O ağaçları ben biliyorum, biraz oradaki bu hastalık diye gördüğümüz... Zaten bundan sonra da hastalık başlar çünkü ağaçlar, artık ufak tefek şeylerle mücadele edebilecek güçten düşmüşlerdir. Oralardaki bazı fıstık çamları biraz da yaşlanmadan gelmektedir çünkü yüz yaşının üzerinde onların bir kısmı.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – ...üzerinde de söyledim.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Evet. Dolayısıyla da zaten fıstık çamları böyle diğer ağaç türleri gibi bin yıllık, iki bin yıllık falan ömrü olan ağaçlar değil.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Ben özür diliyorum, galiba söylediğimi aktaramadım...

BAŞKAN – Ben sizi anladım, Sayın Bakan herhâlde açıklama yapacak.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – ...çünkü verilen yanıt şu, izin verirsiniz aktarayım tekrar.

Şimdi buradaki maddede diyor ki: “Eğer tamiri mümkün olmayan hasar tehdidi...” “hasarın tespiti” demiyor, “...tehdidi varsa faaliyeti durdurulur.” diyor. Siz de diyorsunuz ki: “Biz orada bir bilimsel araştırma yapacağız, tespit edeceğiz eğer bu sonuç doğmuşsa.” Bu maddenin (c) şıkkıyla söylediğiniz arasında bir çelişki var, söylemek istediğim bu.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkürler.

Bu 5 ve 6’ında yapılan çalıştayla ilgili ben Bergama Ticaret Odası Başkanıyla görüştim, bana raporu gönderdi. Yine de orada havadan kaynaklandığını düşündükleri çamları kurutan bir sıkıntı var ve bunun için bir ölçüm cihazı istiyorlar biliyorsunuz. Konuyla ilgili de ben Sayın Bakana bir soru önergesi verdim, muhtemelen incelemeye almışlardır, yani detaylı bir şekilde o rapordan alarak verdim kendilerine.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım (c) şıkkında “gerekli tedbirlerin alınması” yalnız, onu özellikle düzeltelim.

Bir açıklamanız olacak mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şöyle aslında bu: Aşıkâr birtakım ihlaller veya tahribat var. Burada artık, diyelim ki korunan bir alana geldi bir zararlı, zehirli atık döktü. Bu zararlı, zehirli atık, gitsin, laboratuvar da araştırсын diye onu beklemek yerine, burada kastedilen, aşıkârane olan birtakım tehditlere hemen müdahale etmeyi gösteriyor. Ama belli olmayacak, ihtilaf konusu olabilecek “200 kilometre uzaklıkta acaba korunan alana bir fabrikanın bir etkisi var mı yok mu?” Bu tabii ihtilaf konusu. Bu değil burada bahsedilen. Orada tabii bilimsel bir delil, kanıt gerekli ama bir dediğimiz, aşıkâr bir tahribat, bir zarar verme durumu olduğu zaman, ona müdahale etme imkânı veriyor bu kanun. Onu özellikle belirttim.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Kanunun bu maddesi güzel, onu kabul ediyorum ama...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Güzel, işte onu yapıyoruz efendim.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – ...” tehdit” lafı yarın hukuksal olarak bir sıkıntı yaratır size.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, yaratmaz çünkü anında müdahale ediyoruz. Aşıkâr bir şeye müdahale etmemek yani bilimsel bir delil istemenin bir manası yok ki aşıkârane olan bir tahribat. Bu aslında korunan alanı korumak için yapılan çok önemli bir adım çünkü iş işten geçtikten sonra yani bilimsel delili, laboratuvar neticelerini beklemek...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Sayın Bakanım, dilerseniz somutlaştırayım.

BAŞKAN – Ben bir şey istirham etsem olur mu arkadaşlar? Yani söz alırken mikrofona basın çünkü arkadaşlar zorlanıyor.

İkincisi, tam söyleyin, tekrar tekrar olmasın.

Buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Peki.

Somutlaştırmak istiyorum. Kocaeli’nin Dilovası bölgesi sanayi bölgesi ve bu bölgede özellikle kimyasal ve ağır metal yapılarının olduğu bir bölge. Şimdi tam karşısında Karamürsel var. Karamürsel’in, hatta Gölçük’ün bir kısmında da Değirmender e var. Son yaptığımız toplantılarda, oradaki çiftçilerle yaptığımız toplantıda Karamürsel’de, Gölçük civarlarında bazı meyve ağaçlarının eski verimini almadığını, özelliklerini yitirdiğini, hatta bazılarının zarara uğradığını söylüyorlar. Gerekçesi de Dilovası bölgesinde bulunan fabrikaların -herhangi biri anlamında söylemiyorum- kuzeyden esen rüzgâr gereği bizim bitkilere zarar verdiğidir. Bakın, bu madde gereği bu bir tehdittir. Sizin ya da bizim ya da devlet olarak bu fabrikaları, bu bölgeleri kapatma şansınız yok, durdurma şansınız yok

ama "tehdit" lafı böyle bir şey, "Somut olarak tespit edilmeyen ama olası bir tehlikeyi beraberinde getiren." demek. Buradaki maddeyle pratik uygulama arasında bir çelişki olacağını söylüyorum. Sadece belirtmek istediğim bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Maksat hasıl olmuştur. Aslında Sayın Kaplan, Hükûmetin veya ilgili Bakanın zorda kalacağını ifade ediyor, bu size katkı olsun diye bir şey... Maksat hasıl oldu.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız?

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkürler.

2'nci ve 4'üncü maddesinde "koruma alanlarına olumsuz etkisi olabilecek Bakanlıkça belirlenen faaliyetler", yine 4'üncüde de "Bakanlıkça belirlenen faaliyetler." Burada sadece Bakanlığa bırakıyor. Bunu bir uzman kurula da bırakmanın yöntemi yok mudur? Yani Bakanlığa bırakılması tek elden karar verileceği hissiyatı yaratıyor. Buradaki "Bakanlıkça"nın bir açılımını öğrenebilir miyiz Sayın Bakandan?

BAŞKAN – Ben özür dilerim. "2'nci, 4'üncü madde" derken...

MELDA ONUR (İstanbul) – Yani "2'nci, 4'üncü" derken bent demek istedim yani 3'ün bendi...

BAŞKAN – 3'üncü fıkrayı söylüyorsunuz?

MELDA ONUR (İstanbul) – Hayır, 2 ve 4'te var. Yani 3'üncü maddenin (g)'nin 2'si ve 4'ünde.

BAŞKAN – Yine ben istirham edeyim, şuradan giderseniz sevineceğim.

Arkadaşlar, özür dilerim, size verilen metin, daha önce Komisyonda kabul edilenle bugün gelen metin arasında farklılıktır. Şunu çoğaltıp getirebilir miyiz arkadaşlar. Şunu istirham edeyim, yani toplattırmadan şu şeyi elinizden kaldırın lütfen, şunu kaldırın, kimse buna bakmasın.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O bilgi için.

BAŞKAN – O zaman önünüze alın, oradan gidin lütfen. Tamam mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kanun teklifine bakılırsa efendim.

BAŞKAN – Doğru.

MELDA ONUR (İstanbul) – Başkanım, "İlkeler" kısmı madde 3, (ğ)'nin altında 3'üncü bentte "Bakanlıkça belirlenen esaslara uyulur." diyor ya, az önce sözünü ettiğim bütün bunların, tek bir bakanlığın belirlediği esaslara bağlanması. Şimdi bakanlık tek elden gibi görünüyor. Burada sivil toplum kuruluşlarının, uzmanların, akademisyenlerin bir katkısı olacak mı, ne olacak, onun açılımını isteyeceğim Sayın Bakandan.

BAŞKAN – Ben soruları özetleyeyim: 3'üncü maddemizin üçüncü fıkrası, son cümle efendim.

Buyurun Sayın Bakanım.

Bu arada çok özür dilerim, Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI ERDOĞAN BAYRAKTAR (Trabzon) – Sağ olun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakanımız da geldi, sağ olsun, bize destek vermek için.

Şimdi, Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, Komisyon üyeleri; tabii burada "Bakanlık" deyince, Bakanlık derleyip toparlayıp... Tabii tüm kurum ve kuruluşlarla, sivil toplum kuruluşlarıyla, üniversitelerle sürekli iş birliği hâlindeyiz. Bakın, daha geçen gün biyolojik çeşitlilikle alakalı Dünya Biyolojik Çeşitlilik Günü'nde bütün üniversiteleri topladık, bütün bölge müdürlüklerimizin -doğa koruma millî parklar bölge müdürlüklerinin- her bir üniversiteyle ortak iş birliği yapmalarını vurguladık. Yani tabii burada "Bakanlık"tan kastedilen, bütün bilgileri alıp değerlendirip toparlayıp neticede icra eden bir kurum olduğu için böyle yazmak durumundayız.

Kaldı ki yönetmelikler hazırlanacak. Yönetmeliklerde bu daha açık bir şekilde ifade edilebilir. Elbette iş birliği yapacağız. İleride zaten var. Yani bütün kurumlarla, sivil toplum kuruluşlarıyla, üniversitelerle ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapıyoruz, yapmak mecburiyetindeyiz yani bu işin... Ama burada bunları teker teker kanunda yazmak, takdir edersiniz mümkün değil yani yönetmelikte bunu gerekirse yazarız.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

MELDA ONUR (İstanbul) – Benim bir şey söylemem lazım yalnız. Yani bizim Komisyon sık sık toplanmıyor, müsaade edin konuşalım.

Sayın Bakan, anlıyorum da şimdi iş birliği yapmak, birlikte çalışmak başka bir şey, bu kanun maddesini yazarken bir uzman kurulun tanımlanması gerekiyor diye düşünüyorum. Çünkü bakın, 2003'ten beri bu yasa yürürlükte, ben takip ediyorum bir şekilde. 2003'te görüş veren pek çok sivil toplum kuruluşu ne yazık ki 2010'daki tasarıda görüşlerini bulamadılar. Bu şikâyetleri siz de biliyorsunuz, zaten benim burada anlatmama gerek yok. 2011'de de keza, burada görebilmeleri için en azından böyle bir uzman kurulun oluşturulması. Ha, "Bunu yönetmeliğe bırakacak." diyorsanız, artık sizin sözünüze güveneceğiz yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

"İlkeler" bölümü madde 3'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutmadan evvel bir önerge var, onu okutacağım:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunuzda görüşülmekte olan 1/627 esas sayılı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın İkinci Kısım, Birinci Bölüm başlığının "Korunan Alanlar ve Korunan Alanların Belirlenmesi ve Planlanması" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Boyraz

İstanbul

Gerekçe:

Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısının İkinci Kısım, Birinci Bölüm başlığının değiştirilmesi suretiyle başlıkta bulunan ifade bozukluğu giderilmiştir.

BAŞKAN – Bu konuyla...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Koruma alanı...

BAŞKAN – Madde başlığı, sadece başlıktaki isme bir ilave açıklama getiriliyor, o kadar.

MELDA ONUR (İstanbul) – O ilaveler çok önemli, bir daha söyler misiniz.

KOMİSYON UZMANI – Şu şekilde değişiyor Sayın Vekilim: "Korunan Alanlar ve Korunan Alanların Belirlenmesi ve Planlanması" Eskisi şu şekilde: "Korunan Alanlar, Belirlenmesi, Planlanması." Orada bir ifade bozukluğu var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Cümle düşüklüğü gideriliyor.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Neden bu noktada güvensizlik noktası oldu? Dün Mecliste gördüğümüz korsan taksicilerle ilgili bir şey vardı, 1'inci maddesinde şey vardı, dolayısıyla her cümleye titizlikle bakmamız lazım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Estağfurullah. Ben sizin her bir şeyinize saygı göstereceğim ama siz şu düğmeye basmayı, lütfen bir daha, zabıttaki arkadaşlarımız için yardımcı olursanız sevineceğim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ KISIM

Korunan Alanlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Korunan Alanlar, Belirlenmesi ve Planlanması

Korunan alanlar

MADDE 4- (1) Korunan alanlar şunlardır: a) Tabiatı koruma alanı: Kaybolma tehlikesine maruz türleri; korumada öncelikli tabii yaşama alanlarını; sıra dışı ekosistemleri; bilim ve doğa tarihi açısından özel önem taşıyan bitki ve hayvan türlerini; doğal olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri barındıran koruma alanlarıdır.

b) Milli park: Bilimsel ve estetik bakımdan milli veya milletlerarası düzeyde ender bulunan doğal ve kültürel değerleri; tabiat unsurunun ağırlık taşıdığı peyzajları barındıran, özellikli kaynak değerlerinin uygun bir şekilde korunup yönetildiği, bir veya daha fazla ekosistemin tamamını kapsayacak büyüklükte alanlardır.

c) Tabiat anıtı: Tabii olarak oluşan, ender, sıra dışı, eşsiz oluşumlar ile bitki türlerinin nadir ve temsili örneklerini ihtiva eden veya bilimsel değer taşıyan tabiat parçalarıdır.

ç) Tür ve habitat koruma alanı: Yok olma tehlikesine maruz, dar yayılım alanına sahip veya biyocoğrafi bölgelerin sıra dışı örneklerini oluşturan tabii yaşama alanlarını; nesli tehlike altında olan hassas, nadir ve özel dikkat gerektiren endemik türleri; sulak alanları, kuş koruma alanlarını barındıran genetik ve biyolojik çeşitlilik açısından yüksek düzeyde önem taşıyan, muhafaza ve iyileştirme amacıyla yönetilen koruma alanlarıdır.

d) Tabiat parkı: Bitki ve hayvan varlığıyla veya mağaralar ve kraterler gibi oluşumlarla bulunduğu bölgenin tabiat özelliklerini temsil eden; doğal özellikleri ileri derecede bozulmamış; türlere tabii yaşama alanında veya dışında koruma tedbirlerinin uygulanabildiği; ekosistem ve türlerin geleneksel doğal kaynak yönetim biçimleriyle beraber korunabildiği; insan unsurunun ağırlık taşıdığı peyzajları barındıran koruma alanlarıdır.

(2) Birinci fıkrada tanımlanan alanlardan birinin veya birden fazlasının özelliklerine sahip olmakla beraber; ekolojik açıdan özel önem taşıyan ve koruma altına alınan tabii habitat tipleri ve türleri listelerinde adı bulunan tabii habitatları ve türleri barındıran, uluslararası işbirliği için belirlenen ve bildirimde bulunulan alanlar, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla özel koruma alanı olarak ilan edilir. Bu alanlar eğer daha önce koruma altına alınmamışsa, bu Kanun hükümlerine göre koruma altına alınır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

4' üncü madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Yine 2' nci fıkrada son cümlede “Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla özel koruma alanı olarak ilan edilir.” diyor. Burada da aynı sakıncalarımı ifade etmek istiyorum. Sadece Bakanlığın görüşüne bağlı olmaması gerekir böyle şeyler. Bir uzman kurulun da bu metne ilave edilmesinde ısrarcıyım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Tasarının 4' üncü maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4' üncü maddede düzeltmeyle ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunuzda görüşülmekte olan 1/627 esas sayılı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Kahveci

Karabük

"(2) Birinci fıkrada tanımlanan alanlara diğer kanunlar gereğince verilen korunan alan statüleri yeni bir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bu alanlardan ekolojik açıdan özel önem taşıyan ve koruma altına alınan tabii habitat tipleri ve türleri listelerinde adı bulunan tabii habitatları ve türleri barındıran, uluslararası işbirliği için belirlenen ve bildirimde bulunulan alanlar, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla özellikli korunan alan olarak ilan edilir.

Gerekçe:

Korunan alanlarda tek statüyü temin etmek ve AB mevzuatı ile kavram birliği sağlamak maksadıyla teklif verilmiştir.

BAŞKAN – Fıkra ile ilgili bir düzeltme var.

Bununla ilgili söz almak isteyen arkadaşımız var mıydı?

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Önergeyi veren arkadaşımızın bu konuda bir açıklama yapmasını istiyorum. “Diğer kısmına” ne demek, algılayamadım.

BAŞKAN – Osman Bey' e söz vereceğim.

Buyurun Osman Bey.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bazı kanunlarda da buna benzer tanımlar geçiyor. Başta Orman Kanunu olmak üzere. Dolayısıyla da başka kanunlarda geçen tanımların yerine artık ortak bir tanım kullanılsın, bir tanım kargaşası olmasın şeklinde burada diğer kanunlardaki tanımların hepsi artık kaldırılıyor. Tanımlar nerede geçerse bu tanımlar kullanılsın. Bir tanım birliği oluşsun maksadıyla.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Hükûmet herhâlde anlaşmazlığa düştü Sayın Başkan. Masanın sağ tarafının sol tarafıyla hiç alakası yok.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, arkadaşlar diyor ki: “Hükûmet mutlaka anlaşır zaten, olan bize olur ama bir istihramınız olsa duyamıyoruz.” Sessizlik rica ediyorum.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Korunan alanların belirlenmesi ve ilanı

MADDE 5- (1) Koruma alanı veya korunan alan ilan edilmesi önerisi gerçek veya tüzel kişiler tarafından Bakanlığa yapılır. Bu önerilerden veya Bakanlığın kendi belirleyeceği alanlardan uygun bulunanlar ilgili bakanlığa gönderilir.

(2) Bakanlık tarafından koruma niteliği taşıdığına karar verilen alanlardan orman rejimine tabi olanlar Bakanlıkça tefrik ve ilan edilir. Diğer alanlardan yapılaşma yasağı bulunmayanlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, yapılaşma yasağı bulunanlar ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından koruma alanı veya korunan alan olarak ilan edilir.

(3) Koruma kararın ilan edilirken;

- a) Alanın sınırları,
- b) Bu Kanunda tanımlanan korunan alanlarından hangisinin kapsamı içine girdiği,
- c) Gerek görülürse, alanın koruma statüsü ve yönetimiyle ilgili temel ilke kararları, belirlenir.

BAŞKAN – 5'inci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkürler.

Acaba 23'üncü Dönemde getirilen bu 5'inci maddede bir ulusal tabiatı koruma kurulu vardı. Bu ne gerekçeyle çıkarıldı? Onu herhâlde Bakanımız açıklayacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız?

Sayın Kaplan, buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sıkıntılı olan bir konuyu arz etmek istiyorum Sayın Bakanım da buradayken. “Bakanlıkça ve kendi belirleyeceği alanların uygun bulunmaları...” diye bir cümle var. Diğer bakanlıkların ya da tüzel kişilerin koruma altına alınmasını isteği alanların tespitiyle ilgili veriyi Orman Bakanlığı mı yoksa Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine mi karar verilecek? Burada bir yine kaos yaşanacak gibi görünüyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Sayın Bakanım, iki soru var, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; tabii, şu anda planlama yetkisi tamamen Çevre ve Şehircilik Bakanlığında. Orada ilgili genel müdürlükler var. Biz teklif ediyoruz, onlar plan açısından bakıyor. Bu kanun hükmündeki kararname mucibince Bakanlar Kuruluna bu korunan alanlarla alakalı kararnamenin çıkarılması hususunu onlar teklif ediyor. Biz tespit ediyoruz, teklif ediyoruz ama bunun planlamasının yapılması yetkisi tamamen Çevre ve Şehircilik Bakanlığında. Teklifi de Bakanlar Kuruluna onlar götürülüyor. Yani sadece bizimle alakalı değil, diğer bakanlıkların da, bütün bakanlıkların da tabii görüşlerini alıyoruz. Özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, diğer bakanlıklar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, onlardan toplandıktan sonra planlama açısından da Çevre Şehircilik Bakanlığı ele alıp Bakanlar Kuruluna sevk ediyor. Ona göre koruma alanlarıyla ilgili statü Bakanlar Kurulu kararıyla kesinleşiyor. Durum bu.

Biliyorsunuz bazı birimler kanun hükmünde kararnameyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçti. Orada biliyorsunuz Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu var. Oraya geçtiği için o kısımda değerlendiriyor; bu bir.

İkinci de, biliyorsunuz, IUCN’de korunan alanların statüsü bellidir. Yani doğal sit diye bir şey dünyada yok, bizde var. Biz artık bu korunan alanları Avrupa Birliği mevzuatına uygun hâle getirdik. Korunan alanların tasnifini ona göre yaptık. IUCN adıyla bilinen. Biliyorsunuz kurumun koruma alanlarıyla ilgili tarifleri var. Ona uygun hâle getirdik.

Bizde aslında “doğal sit” tabiri dünyada hiç böyle bir şey olmadığı hâlde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, Kültür ve Tabiat Varlıkları Kurulu tarafından uydurulmuş bir şey, dünyada bunun karşılığı yok. Biz bunu tamamen dünya standartlarına, Avrupa Birliği mevzuatına uygun hâle getiriyoruz.

MELDA ONUR (İstanbul) – Herhâlde anlatamadım ben. Kuruldan bahsediyorum ben doğal sit alanından...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kuruldan bahsettim ben.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında o kurullar şu anda. Biraz daha açayım. Biliyorsunuz daha önce Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları vardı. Tabii şu an oradaki birimler, mütehassıslar, uzmanlar olmadığı için bu Çevre Şehircilik Bakanlığı bünyesinde tabiat varlıklarıyla alakalı biliyorsunuz bir genel müdürlük kuruldu. Bütün bu yetkiler bu genel müdürlüğün bünyesinde toplandı. O yüzden orası bakacak. Biz bilgileri toplayıp değerlendiren, koruma statüsü Çevre Şehircilik Bakanlığı ve Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen alanların korumasıyla mükellefiz. Biz koruyan bir bakanlığımız.

Bakın, burada açıkça ifade edeyim. İmar planlarını hazırlayan veyahut da bu konuda korunan alanları doğrudan ilan eden bir bakanlık değiliz. Kanunla veya Bakanlar Kurulunca belirlenen korunan alanları koruyan, oradaki çalışmaları, birtakım biyolojik çeşitliliği ve diğer tabiatı florayı, faunayı koruyan bir bakanlığımız. Bunu kiminle yapıyoruz? Bizim yetkili kurullarımız Doğa Koruma Millî Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğüyle birlikte yapıyoruz. Biz korumacı bir bakanlığımız. Onu özellikle vurgulamak istiyorum. Planlamayı yapan değil.

MELDA ONUR (İstanbul) – Benzeri bir açıklamayı diğer bakan Erdoğan Bey’den de alabilir miyiz? Anladığım kadarıyla rol paylaşıyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI ERDOĞAN BAYRAKTAR (Trabzon) – Söz mü veriyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, neticede burada herkes konuşma hakkına sahip. Dolayısıyla Bakan olmanız hasebiyle iki defa söz hakkına sahipsiniz.

Buyurun Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI ERDOĞAN BAYRAKTAR (Trabzon) – Estağfurullah. Burada Başkan sizsiniz. Siz söz verirsiniz.

Tabii ben izlemek için geldim. Bizi de ilgilendirdiği için Sayın Bakanım ile fikir teatisinde bulunuyoruz. O bakımdan burada konuşma gereğini duymuyorum. Sayın Bakanım benim adıma konuşuyor zaten.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Burada müsaade ederseniz ilerde bir madde var 7’nci madde. Aslında Çevre Şehircilik Bakanlığı bütün imar yetkisi tamamen kendilerinde. Hatta korunan alanlarla ilgili bütün kurumlardan gelen teklifin, bizden de olsa, toparlayıp Bakanlar Kuruluna sevkî onlar tarafından yapılıyor. Zaten 7’nci maddenin 5’inci fıkrasında bu var. “Korunan alanlar için yapılan imar planlarında imar mevzuatına uyulur. Bu planların onay yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir.”

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Osman Bey, buyurun.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Sayın Bakanım, bu alanlar özellikle tespit edilirken geçmişte gerçekten çok sağlıklı bir sınır tespiti yapılmadı. Yani birçok millî parkların böylesi topoğrafik yapısına uyularak millî parklar ilan edildi. Millî park alanları içerisinde köyler, belde kaldı ve vatandaşlarla birçok sosyal problemler yaşandı.

Şimdi buradaki bu statüleri tekrar elden geçirerek mevcut millî parkları veya tabiatı koruma alanlarını bu çerçevede yeniden eskileri de dizayn edecek, tekrar kontrol edecek, bu kriterlere uyup uymadığıyla ilgili burada herhangi bir düzenleme göremiyorum. Acaba buraya “mevcut olanlar da bu kriterlere göre yeniden gözden geçirilir” şeklinde bir düzenleme yapmazsanız böyle bir hakkınız olmaz gibi geliyor bana. Burada böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuyor musunuz? Eski olanları da bu kriterlere göre bir daha sınırlarını, içindeki köylerle ilgili olan yine ekolojik etki değerlendirmesi dâhil olmak üzere eskileri de bir değerlendirmeye tabii tutacak mısınız? Böyle bir açıklık görmüyorum.

MELDA ONUR (İstanbul) – Bunu 6'ncı maddeye koymuş zaten merak etmeyin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan, buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Her iki bakanım buradayken aslında geçmişte de iki bakanlığın tek olduğu bir süreç yaşadık. Bu dönemde kanun hükmünde kararnameyle ayrılmış olmalarının getirdiği bir sıkıntıyı da yaşayacağız gibi geliyor bana.

Kanun maddesinde bahsedilen bakanlık Orman Bakanlığı ama 7'nci maddenin 5'inci bendinde ve burada bahsedildiği üzere yetkilendirme konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

Sayın Bakanım, siz şimdi bir alan tespit ettiniz. Kurumlarınızla, sivil toplum örgütleriyle ya da bu konuda ilgili bilimsel çalışmaları yapanlarla bir alan oluşmasına karar verdiniz ve tespit ettiniz. Bakanlar Kuruluna direkt götürüyorsunuz. Kanun maddesinde muhatap olan bakanlık sizsiniz ama yetkilerin Bakanlar Kuruluna götürülmesi ve onaylanması konusu Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı. Bu bir kargaşa arz etmiyor mu size?

BAŞKAN – Sayın Kaplan, teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim burayı şöyle değerlendirmek lazım: Eğer bir alan orman rejimindeyse zaten bizim mesuliyetimiz altında yani tamamen ormanlık alansa Orman ve Su İşleri Bakanlığının zaten yetkisinde. Ama orman sınırları dışında karışık bir alan var veya orman sınırları dışında bir alan var. Tabii ki bu konuda 1/100.000'lik çevre düzeni planlardan başlayarak planlama yetkisi tamamen Çevre Şehircilik Bakanlığında olduğu için. Biliyorsunuz şu anda 1/100.000'lik planlar hazırlanıyor. Daha önce Çevre ve Orman Bakanlığı olarak biz hazırlıyorduk ama tamamını bitiremedik. Şimdi geri kalan kısmını 1/100.000'lik çevre düzeni planlarını şu anda Çevre Şehircilik Bakanlığımız hazırlıyor.

Tabii ki bu karışık alanlardaki korunan alanların tespitinde acaba 1/100.000'lik planlara, 1/50.000, 1/25.000'lik planlar uygun mu, herhangi bir mahzuru var mı? Bunu görmesi açısından bizim teklifimizin bir de Çevre Şehircilik Bakanlığı tarafından görülüp ona göre değerlendirmesi gerekir. Bu gerçekten çifte kontrol oluyor. Bu bakımdan yetki, burada açık söylüyorum, tamamen Çevre Şehircilik Bakanlığında. Ama ormanlık alan. Zaten bize ait bir alan. Başka bir statüsü yok. Onun içinde bir korunan alan varsa, bir yaban hayatı veya başka bir şey, millî park, tamamen ormanlık alanda o zaman yetki elbette Orman ve Su İşleri Bakanlığında oluyor. Onu özellikle vurgulamak istiyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – O zaman şöyle bir şey düzenlenebilir mi? Tamamen orman bölgesi olan bu bakanlığın nezdinde olsun, diğer konular Çevre ve Şehircilik Bakanlığının nezdinde olsun diye belirtmek yeterlidir. Karışık alanlarla ilgili kısmı iki bakanlığın tekrar yan yana getirmek, bir kez sizden onay alıp tekrar oraya gitmesi...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Zaten o şekilde.

Ama isterseniz Sayın Bakanımız da öyle olmadığını ifade ediyor, burada, yanımda. Eğer öyle anlaşılıyorsa, karışık alanlarda yetki -kanun hükmündeki kararnameyle de biz öyle planladık, doğrusu da o- tamamen Çevre Şehircilik Bakanlığında. Sadece biz ormanlık alanlarda. Öyle bir yanlış anlama varsa -onu Bakanım da teklif ediyor zaten- müzakere edelim, düzeltelim. Doğrusu budur. Eğer böyle bir yanlış anlama varsa arzu ederseniz, Bakanım da bu konuda biraz ihtilafa düştük.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI ERDOĞAN BAYRAKTAR (Trabzon) – İhtilaf yok anlaşmazlık var.

BAŞKAN – Zaten bir çay molası vereceğim on ikide. İnşallah ihtilafınızı giderirsiniz.

Buyurun Melda Hanım.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şunu mu anlıyorum Sayın Bakan? Ulusal Tabiatı Koruma Kurulu olarak tanımlanan yapı şu an Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bünyesinde bir şekilde organize ediliyor. Onu Sayın Bakanın ağzından alamadık, alırsanız inşallah.

Ben şöyle bir özetleyeyim, herhâlde şu: Tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunmasının bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak için gerekli kararları alacaksınız. Ekolojik karakteri bozulmuş veya tahrip edilmiş alanların iyileştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacak. Tabiatı koruma konusunda ulusal stratejiler belirlenecek, uygulamaya konacak. Herhangi bir faaliyetle ilgili üstün kamu yararı kararı verildiğinde telafi edici tedbirler alınacak. Bu kanun kapsamında kurum ve kuruluşlar arasında çıkabilecek sorunlar çözülecek. Halkın bilgilendirilmesi ve katkısının artırılması Türkiye tabiatının yurt içinde ve dışında tanıtılmasına yönelik faaliyetler ihtiyaç olması hâlinde uzmanlık gerektiren alanlarda ihtisas kurumu oluşturmak. Doğru mu anlıyorum? Bunu nasıl bir kurulla yapacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, burada şöyle bir problemimiz var, -sizin hoşgörünüze sığınıyoruz- o da şu: Tasarının olgunlaştırma sürecinde bulunan arkadaşlarımız burada değiller. Hakikaten çok büyük bir çalışma yapmışlar. Ben okudum tutanakları. 100 sayfadan fazla tutanakları var. Dolayısıyla arkadaşlarımızın hem bilgi edinmesini hoş karşılayacağız hem de sorularına mümkün olduğu kadar biz de ikna olacağımız şekilde cevap vereceğiz. Biraz sizi tutacağız burada. Başka çaremiz yok.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, daha önceki tasarıda yani geçen dönemki tasarıda tabii ki Çevre Şehircilik Bakanlığı yoktu. Şimdi Çevre Şehircilik Bakanlığı bütün planlama yetkisi, çevre düzeni planları vesaire o bakanlığa ayrıldı. Ayrıca biliyorsunuz Kültür ve Tabiat Varlıkları Kurulu daha önce Kültür ve Turizm Bakanlığında idi, onun kültür varlıkları kısmı o bakanlıkta, tabiat varlıkları kısmı ise Çevre Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yeni bir birim kuruldu, orada toplandı. Dolayısıyla burada böyle bir değişiklik yapmak zarureti hasıl oldu. Zaten bu kurullar daha önce tabiatı koruma kurullarının yapacağı işlemleri şu anda Çevre Şehircilik Bakanlığında bu birim tarafından, Tabiat Varlıkları Genel Müdürlüğü tarafından gerekli çalışmalar zaten yapılıyor. Şu anda işlemler başladı bile. Dolayısıyla orada olduğu için kurulun çıkarılmasının birinci dayanağı bu.

İkinci de 7.5 bendinde kanunun, bizdeki kurulun adı da Biyolojik Çeşitlilik Danışma Kurulu oldu.

Sayın Bakanımıza da burada açıkça ifade ediyorum, bir kere bütün planlama yetkileri korunan alanların ormanlık alan dışında diğer alanlardaki bütün koruma alanları bizim teklifimizle fakat kendilerinin de imar planlarıyla birlikte ele alıp Bakanlar Kuruluna sevk, Tabiat Varlıkları Koruma Kurulları tamamı Çevre Şehircilik Bakanlığının bünyesinde.

Bakın burada şunu da açıkça ifade ediyorum: Biz ilan edilen bir alanda, korunan alanda o alanı korumakla mükellef bir bakanlık durumundayız. Bütün imar plan yetkileri tamamen, Tabiat Varlıkları Kurulları tamamen Çevre Şehircilik Bakanlığında. O bakımdan bir değişiklik oldu. Onu dikkatlerinize sunuyoruz.

BAŞKAN – Sanırım herhâlde maksat hasıl olmuştur.

Madde 5'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

Yeniden değerlendirme

MADDE 6- (1) Gerçek veya tüzel kişilerden gelen öneriler üzerine veya bu Kanunun 23 üncü maddesi kapsamında yürütülen izleme çalışmalarının değerlendirilmesi de dikkate alınarak alanı yöneten bakanlık tarafından uygun görüldüğünde yeniden değerlendirme işlemi başlatılabilir. Yeniden değerlendirme kararları ile; daha önce belirlenmiş ve ilan edilmiş koruma veya korunan alanların sınırları bu Kanun hükümlerine göre değiştirilebilir, kısmen veya tamamen farklı statü kapsamına alınabilir veya daha önce ilan edilmiş koruma karar kaldırılabilir. Yeniden değerlendirme kararlarının alınması, bu Kanunda belirtilen korunan alanların belirlenmesi ve ilanı aynı usul ve esaslara tabidir.

(2) Değişik isimler ve tanımlar altında ve farklı mevzuata göre korunan alan ilan edilmiş olup tasarruf hakkı ve yönetim yetkisi Bakanlığa devredilen korunan alanlar için, birinci fıkrada belirtilen yeniden değerlendirme kararları alınabilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi 23'üncü dönemdeki 6'ncı maddeyle bunun zaten hiçbir ilgisi yok. Nispeten iyi bir madde kaldırılmış çok tedirgin edici bir madde gelmiş. Önce eski maddedeki mahallî tabiatı koruma kurulları yine kaldırılmış. Ama bunun Ulusal Koruma Kurulundan daha aslında iyi bir içeriği var. Niye kaldırılmış, anlamadım çünkü şöyle bir içerik görünüyor: "Mahallî Tabiatı Koruma Kurulları valinin görevlendireceği birden fazla ili kapsayan..." diye başlamış, "Ulusal Tabiatı Koruma Kurulu üyesi kamu kurumlarındaki temsilci, Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürü, il ziraat odası başkanı, yerel üniversitelerin biyoloji, ekoloji, jeoloji, şehir ve bölge planlaması, çevre, orman, ziraat bilim dallarının aynı daldan olmamak şartıyla uzmanlığı olan bilim adamlarının üç temsilcisi, yerel sivil toplum kuruluşlarından doğayı ve biyolojik çeşitliliği koruma alanlarında uzman üç temsilci..." diye devam eden iyi bir mahallî tabiat koruma kurulu önerilmiş. Bu da kaldırılmış. Bu tamamen sivil toplumu kanun dışında tutma. Buna niye gerek duyuldu? Birinci sorum bu. Bunu cevaplarsanız yeniden değerlendirme meselesine geleceğim.

BAŞKAN – Sizden başka söz isteyenler var, ikinci soruyu da sorun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Sorayım. O biraz uzun olacak ama.

Şimdi bu yeniden değerlendirme diye bir madde gelmiş. Endişe verici buluyorum ben 6'ncı maddenin 1'inci bendi. Gerçek ve tüzel kişilerin önerileriyle daha önce belirlenmiş ve ilan edilmiş korunan alanların sınırlarının değiştirilebileceği, kısmen veya tamamen farklı statü kapsamına alınabileceği veya koruma kararlarının kaldırılabilmesi belirtiliyor. Ülkemizde korunan alan sayısı ve yüzey alanları zaten birçok Avrupa ülkesinin ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerde kabul edilen hedeflerin çok gerisinde. Ülke yüz ölçümünün yaklaşık yüzde 4-5'i civarında olan korunan alanlarımız var. Eğer yanlışsam düzeltir uzman arkadaşlar. Daha da artırılması gerekirken bu maddeyle var olanlar da korumasız kalmasına imkân verilmiş olunuyor. Taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler, Birleşmiş Milletler Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Ramsar Sözleşmesi gibi ve AB yaklaşımı dikkate alındığında Türkiye'nin zaten yeni korunan alanlar ilan etmesi gerekiyor en az yüzde 15 ve bunları daha etkili bir şekilde koruması gerekirken yeniden değerlendirme adı altında mevcut korunan alanlarımızın dahi koruma güvencesinden mahrum kalması endişesiyle izliyoruz. Üstelik de mahalle koruma kurulları, ulusal tabiatı koruma kurulları yani uzman kuruluşlar, akademisyenler ve STK'lar geri plana itilerek böyle bir yeniden değerlendirmenin yaratacağı felakete karşı bizi lütfen sakinleştiriniz diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI TEMSİLCİSİ ERKAN İSPİRLİ – Tasarının 6'ncı maddesine göre daha önce belirlenmiş ve ilan edilmiş koruma ve korunan alanlar yeniden değerlendirmeye tabi tutulabilecek, daha önce ilan edilmiş koruma kararı kaldırılacaktır. Yeniden değerlendirme işlemi, maddeye göre, sürekli olarak yapılabilecektir. Böylece, korunan alanların mevcut durumuna göre yeniden değerlendirmesinin yapılabilmesi sürekli olarak statü değişikliğine ve koruma kararlarının kaldırılmasına neden olacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu madde 6, madde 5'i zaten fiilen ortadan kaldırıyor. Ben Melda Hanım'ın endişelerine katılıyorum, hatta fazlasıyla katılıyorum. Şimdi burada 6'nın 1'inde devam ediyor, diyor ki: "...değerlendirme işlemi başlatılabilir." Bu da bir muğlak cümle.

Yani yasa yazılırken metnin içerisinde geçen dönemden oldukça redaksiyon yapılmış Sayın Bakanım. Sizin incelediğiniz gibi ben de bir bakma fırsatı buldum geçen dönemki çalışmalara, gerçekten çok fazla bir çalışma var, hem içerik yönünden var hem yazım yönünden, redaksiyon yönünden de bir ciddi çalışma var. Aslında gönül isterdi ki yani bu tasarı geldiği zaman bizim de, geçen dönemki kadar olmasa bile, biraz daha üstünde çalışabilme şansımız olsaydı iyi olurdu ancak tabii ki bazı zaman zorunlulukları olabilir.

Ben tekrar maddeye dönersem, bu "Yeniden değerlendirme" maddesi bu yasanın pimi gibi, yani bombanın pimi gibi. Bütün baştan sona yazılan çevresel endişeler, uluslararası sözleşmelerde atıf yapılan tabiatı ve koruma alanı olarak ilan edilen yerlerin tekrar değiştirilerek planlanmasına yol açabilecek bir madde. Bir bakıma, yasa yazıcı, yasayı koyan veya hazırlayan ilgili bakanlık veya kurumlar açısından kendilerinin değerlendirilebilmesi yönünde bir emniyet supabı gibi düşünülmüş ama öte yandan bütün her şeyin yeni baştan yazılıp tekrar değiştirilebilmesine de yol açabilecek bir madde. Çok geniş yazılmış. Yani "başlatılabilir" kelimesinden sonra o kadar ilginç şey yapıyor ve atıf yaptığı 23'üncü madde, zaten veri toplamayla ilgili bir şey yani çok da olayı bütünleyecek bir madde değil madde 23. Bir bakıma bu madde de bir emniyet supabı olması gerekirdi diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Söz isteyen?

Sayın Kahveci, buyurun.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Şimdi aslında ben, arkadaşların fikirlerine biraz karşı gibi söyleyeceğim çünkü ben çok yerinde olarak buluyorum ama işin redakte kısmını ifade, belki o konuşulabilir ama.

Şimdi, bazı yerleri muhafaza alanı ilan ettik, heyelan vardı, erozyon vardı; aradan otuz yıl geçti, buraları ağaçlandırdık ve erozyon sıfırlandı. Kendi diktiğimiz o ormanı daha sağlıklı hâle getirebilmek için, o ormana, o alana müdahale ederek oraların, biyolojik olarak o ağaçların daha sağlıklı yapılabilmesi için bazı işlemler yapılabilir. Bu statü içerisinde kalan köylerimiz var, bazen beldeler var, onların tarım alanları var, onların yaylaları var. Bu statü kalktıktan sonra onlara da bir gevşetme getirilmesi, hatta bazı alanların artık normal orman hâline gelmesi veya meraysa mera hâline getirilmesi, tedbirler alındıktan sonra statüyü bir kere daha değerlendirme

ihtiyacı doğabiliyor. Bu, idareye böyle bir yetki veriyor. Gerçekten geçmişte birçok millî park alanı, o zamanki teknikten, teknolojilerden mahrum olduğundan dolayı, tamamen harita üzerinde "sırttan şu sırta" diyerek, hatta düz çizgilerle çizilmek suretiyle bir yandan sınırları ihtilafı bir yandan da o bölgedeki insanlarımızla çok ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kaldık. Yani şöyle bir dönüp de o köyün içerisini, köyün birkaç dönüm tarım alanını şey dışı bırakabilirsek o bölgede bir sosyal barış sağlanacaktı. Bazen de tersi de olabilir yani orada bir tahribat söz konusu olur, alanın genişletilmesi gerekebilir. Onun için, idareye böyle bir yetki verilmesi, bence çok doğru bir tespit. Bunun sıkıntılarını uzun süre yaşayan bir teşkilatın mensubu olarak söylüyorum, bu bazen bizim biyolojik çeşitliliğimize de çok aykırı davranışları da karşı karşıya getirebiliyor. Bazen yangın feryatlarıyla bile karşı karşıya... "Bize yaramayan millî parkı biz ne yapalım?" diyerek, inanın, millî parkı koruyanlarla vatandaşlarımız arasında çok ciddi kavgalara şahit olduk.

Onun için, bu idareye "Bu illaki sınırları daraltacak." manasına bakmamak lazım, sınırları da genişletebilir. Hassas bölgeler artırılır, yeni tespitler, yeni bitki türleri tespit edilerek veya hayvan türleri tespit edilerek onların habitatlarının biraz daha genişletilmesi istenebilir.

Dolayısıyla, redaksiyon kısmı, ifade kısmı belki değiştirilebilir ama bu yeniden değerlendirme kararı... Çünkü bunun için kanunun değiştirilmesi gerekmeyecek yoksa bunların statüsü Bakanlar Kurulu kararı gibi uzun bir süreci gerektiriyor. Bu, biraz daha bürokratik işlemleri de azaltıyor ve sosyal barışı da sağlama açısından da idareye biraz daha yetki veriyor diye düşünüyorum.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Ben Osman Bey'i dinleyince yani çok sevindim, bir Orman Genel Müdürümüzün, Değerli Milletvekilimizin, Komisyon Üyemizin, ormanlarımızla ilgili böyle hassasiyetine sevindim ama o kadar iyi niyetli anlattınız ki Osman Bey, keşke öyle söyleyebildiğiniz kadar o iyi niyetinize ben katılabilsaydım.

Şimdi bakın, madde 5'in, 3'ün (c)'si zaten idareye böyle bir yetkiyi veriyor yani okursanız "Gerek görülürse, alanın koruma statüsü ve yöntemiyle ilgili temel ilke kararları, belirlenir." diyor. Yani bir açık kapı var zaten.

Tabii ki o bahsettiğiniz zaruri alanlar için her zaman idare tedbir alabilecek durumda. Yani bir alanın yangından geçmesi veya başka bir değişikliğe uğraması noktasında bir problem olmaz ama bu madde onu söylemiyor yani bu madde o tarz bir şey değil. Bu madde baştan aşağı, "İstedğim yeri alırım." diyor. "Gerek görülürse, uygun görülürse başlanabilir." cümleleri o kadar muğlak ifadeler ki ben bunu anlatmaya çalışıyorum yani bu kadar geniş muğlaklık yasa koyucuyu da ileride zorluğa götürebilir. Hepimiz idarecilik yaptık, birtakım sıkıntıların nereden geldiğini hani iyi kötü biliyoruz. Onu anlatmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, size söz vermeden ben şöyle bir şeyi yapsam, bir yirmi dakika ara versem de şunu bir daha düşünseniz, bir değerlendirseniz olur mu acaba?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, tabii takdir... Bence münasip olur ama bir iki hususu, özellikle Melda Hanım'ın ifade ettiği hususu bir açıklamama müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şöyle: Bir kere, malumunuz aynı şekilde siz "Ulusal Komisyon niye kalktı?" dediniz. Neden? Çünkü bu komisyonlar tamamen Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçti. Nasıl ki Ulusal Komisyon oraya geçince tabii ki mahallî komisyonlar da aynı yere geçti. Tabii varlıkları koruma komisyonları var mahallinde, şu anda bunlar da kuruldu, çalışmalarına devam ediyor. Dolayısıyla, burada o vazifeyi onlar yapıyor. Yani bizim dışımızda ayrı bir komisyonlar, ayrı kurullar, ayrı bir genel müdürlükler bu vazifeyi yani tabiat varlıklarıyla alakalı hususu, Kültür ve Turizm Bakanlığındaki o kısım tamamen Çevre Şehircilik Bakanlığına kaydı, bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Bu maddeye gelince, bu maddede şöyle: Bir kere, biz korunan alanlarda... Sayın Milletvekilim Melda Onur Hanımefendi, özellikle korunan alanlarda bir azalma olmayacak. Özellikle sulak alanlar var yeni yeni, bunları ilan ediyoruz.

Ayrıca, "Buraya bunu niye koyduk?" dersiniz, geçmişte bazı alanların, kültür ve tabiat varlıkları kurulları veya o ilgili bakanlık tarafından koordinatları, bu konuda biyolojik çeşitlilik var mı yok mu, sınırları belirlenmeden ilan edilmiş. Bir de bunların statüleri ayrı tamamen. Geçmişte, dünyada olmayan, ne Avrupa Birliğine ne dünya standartlarına ne de ICM tariflerine uygun bir tarif değil. Burada yapılmak istenen, burada yeniden çalışma yapılacak, koordinatları, vesaire belirlenecek. Azaltmak değil, belki yeniden değerlendirme manasında bu ve tabii ki Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından da imar planları ve diğer planları

açısından değerlendirildikten sonra yeniden gerçekten tarife uygun, sınıflandırmaya uygun bir şekilde ilan edilmiş olacak, yoksa azaltmak değil diye düşünüyorum.

Ben size bir misal vereyim. Mesela, Afyonkarahisar, Uşak, Kütahya illerini kapsayan Başkomutan Millî Parkı var. Yani neredeyse bütün üç tane ilin, Afyonkarahisar'ın yarısı millî park olarak ilan edilmiş fakat bu alanlarda köyler var, kasabalar var. Burada gerçekten millî park olması gereken alanlar neyse belki onun düzenlemesine de imkân verecek, mağduriyetler giderilebilecek, eksik olan alanlar olabilir, onlar ilave edilecek. Mesela orada unutulmuş bir alan vardı, biz tabiat parkı olarak ilave olarak ilan ettik. Daha ilan edilmesi gereken alan ilan edilmemiş, ilan edilmemesi gereken alanlar ilan edilmiş. Bunları yeniden bilimsel gerçeklere uygun olarak tarif etmek, hangi sınıfa uyuyorsa o sınıfa uygun şekilde tasnif etmek ve tabii ki bunu da neticede Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın imar planlarına uygun hâle getirerek, Bakanlar Kurulundan geçirerek gerçekten tam tarife uygun koruma alanı olarak ilan etmek en uygunu. Şu anda bir kargaşanın olduğunu da sizler biliyorsunuz. Hatta arkadaşlarım bana bir örnek gösterdiler. Geçmişte koruma kurulları tarafından ilan edilen bir alan var, korunan alan, tabii sit, doğal sit. Tarifi ne yapıyor biliyor musunuz? "Denizden bakınca falanca alanın ufku kestirdiği alan." diye tarif ediyor. Yani bu şekilde bakarsanız hiç de ilmî olmayan tarifler var. Bu alanların, gerçekten koordinatlarıyla belirlenmesi ve santimetrekaresine kadar kayda alınması gerekir. Aksi takdirde, tarifle korunan alan olmaz diye düşünüyoruz.

Dolayısıyla, bunu gerçekleştirmek için yaptığımız bir düzenleme ama tabii ki takdir yüce Meclisin, Komisyonun. Onu ara verdikten sonra oturalım, metin üzerinde anlaşarak ona göre, Sayın Bakanımız da burada, teşekkür ediyorum, onunla beraber anlaşarak - zaten biz iki Bakanlık birbirine yapışık kardeşler gibiyiz- inşallah bunu daha düzgün bir metin hâline getiririz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

MELDA ONUR (İstanbul) – Bir cümle...

BAŞKAN – Ara vereceğim, tekrar maddeye devam edeceğiz.

MELDA ONUR (İstanbul) – Konuyla ilgili olarak, hani düşünmeniz anlamında da.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkür ederim, çok güzel anlattınız ama bunları da maddeler olarak görmek isterdik, yani nasıl ki 1, 2, 3'te tanımlanmış tek tek maddeler, hangi koşullar altında yeniden değerlendirme yapılacağı, hangi koşullarda yapılamayacağına dair, şöyle bir yirmi dokuz harfi sıralamak iyi olurdu.

Sayın Bakanın da sesini duymak lazım arada bir, çünkü bütün atıflar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gidiyor. Onun için, belki bu arada bir çay içerse sesini duyarız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI ERDOĞAN BAYRAKTAR (Trabzon) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben şöyle bir şey söyleyeyim yalnız, istihdam ettiğim bir şey var arkadaşlardan. Bu genel bir eleştiridir yani çok fazla kanun dilini bildiğim, tekniğini bildiğim söylenemez ama kamu reformunda 2003'ten beri bulunan bir insanım. Kimse kusura bakmasın arkadaşlar, kanunlar genel ilkeleriyle hazırlanır, yönetmelik hazırlanır gibi kanun olmaz. Yaparsak her bir problemle ilgili kanun yapmamız gerekir ki bu da Meclisin yani yorulması demektir. Ben maddeyle ilgili söylemiyorum ama kanun tekniği açısından her şeyin kanuna dercedilmesini çok doğru bulmadığımı ifade ediyor, yirmi dakika ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 12.14

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.48

BAŞKAN : Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Osman KAHVECİ (Karabük)

SÖZCÜ : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)

KÂTİP : Aydın ŞENGÜL (İzmir)

0

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

6'ncı maddeyle ilgili özellikle birkaç arkadaşımızın korunan alanlarının sınırlarının değiştirilmesi ve koruma alan, toplam alanla ilgili, oranla ilgili açıklama talepleri vardı; Sayın Bakanımız gerçi ifade ettiler.

Bu yeniden değerlendirme maddesiyle ilgili yani bunun sürekli, Sayın Tanrıkulu özellikle onu ifade etti; yani bu her yıl yapılabilir mi ya da işte, sürekli olduğu endişelerini ifade ettiler.

Bu konularla ilgili Sayın Bakanım son olarak düşüncenizi alalım; devam edeceğiz sonra.

Buyurun, madde 6'yla ilgili.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Madde 6 ile ilgili esasen endişe edilecek bir husus yok. Burada işi daha sağlama bağlamak; yani özellikle korunan alanların koordinatlarının tam tespiti hangi ve biliyorsunuz gerek dünya standartlarında, Avrupa Birliğinde korunan alanların sınıflarına uygun bir sınıfa yerleştirilmesi ve bunun ciddi bir şekilde korunması için yapılan bir adım.

Ayrıca, yeni korunan alanlarla, şu anda yüzde 3,5 olan korunan alanları hedefimiz, yüzde 5-6 hatta 2023 yılında yüzde 10'a çıkarmak için gayretlerimiz var. Yani bundan endişe olmasın, onu özellikle sizlerden rica ediyorum; yani kurumlara güvenin. Kaldı ki, az önce de belirttim: Sadece biz yetkili değiliz, aynı zamanda bir sigorta birimi var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü de var. Onların üst kurulları ve mahalli kurulları var; onu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Tabii, orada sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin katılımı orada oluyor; yani biz ilan edilen alanı korumakla mükellef bir kurum hâline geliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Korunan alanların planlanması

MADDE 7- (1) Koruma altına alınan alanlar için yapılacak planlar şunlardır:

a) Uzun devreli gelişme planları.

b) Yönetim planları.

c) Tür ve habitat koruma eylem planları.

(2) Uzun devreli gelişme planları; korunan alanların kaynak değerlerinin korunması için bölgeleme, koruma ve arazi kullanımını düzenleyen planlardır.

(3) Yönetim planları; korunan alanlarda koruma, denetim, bilimsel araştırma ve izleme, ziyaret, sürdürülebilir kullanım ve diğer insan faaliyetlerinin tümünü ele alan, koruma amaçları ile gelişmeyecek şekilde hazırlanan planlardır.

(4) Tür ve habitat koruma eylem planları; koruma altındaki türler ve habitatlar için koruma amaçlarına uygun, elverişli koruma statüsünü sağlayacak bir şekilde yapılan, ekolojik temelli planlardır.

(5) Korunan alanlar için yapılan imar planlarında, imar mevzuatına uyulur. Bu planların onay yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir.

(6) Planlanan alanların içinde taşınmaz kültür varlıkları ve bunları koruma alanları ile tarihi, arkeolojik, kentsel, kentsel-arkeolojik sit alanlarının bulunması halinde, kültür varlıkları koruma alanları ve sit alanları ile bunların etkileşim geçiş sahalarıyla sınırlı kalmak kaydıyla ilgili kültür varlıklarını koruma bölge kurulunun uygun görüşü alınır.

(7) Korunan Alanlarda planlama yapılmadan önce alana verilen statünün amacına uygun olarak bölgeleme yapılır. Alanda yapılacak planlarda bu bölgeleme esas alınır.

(8) Planlanan her korunan alan tek bir birim tarafından yönetilir. Aynı koruma alanının farklı bölgelerinde veya bölgeler içindeki farklı kısımlarda, farklı koruma ve kullanım kararları alınabilir.

(9) Korunan alanların planlama çalışmalarında ilgili tarafların ve korunan alanda yaşayanların katılımı sağlanır ve bunların görüşleri alınır.

(10) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan çevre düzeni planlarında, bu Kanunun amaç ve ilkeleri dikkate alınır. Mevcut çevre düzeni planlarında ise gerekli değişiklikler yapılır.

(11) Korunan alanlarda yapılacak yönetim planları, uzun devreli gelişme planları ile tür ve habitat koruma eylem planları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır.

BAŞKAN – 7'nci madde üzerinde söz almak isteyenlere söz veriyorum.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Burada yine Bakanlığa atıf var; yani aynı konuyu tekrarlamayacağım.

Başka, bu 9'uncuyla ilgili olarak "Korunan alanların planlama çalışmalarında ilgili tarafların ve korunan alanda yaşayanların katılımı sağlanır ve bunların görüşleri alınır."

Bunun daha açık değerlendirilmesi lazım ya da buradaki endişemi şöyle dile getireyim size; yani bu maddede yer almaz ama Sayın Bakan, siz de biliyorsunuz benim de hassasiyet alanım, bu hidroelektrik santraller kurulurken, yani bölgeye bir yatırım gelirken muhtarlıkla birlikte köyler çağırılıyor, toplantıya çağırılıyor ama benim gördüğüm, gezdiğim birçok yerde köylüler toplantıya katılım üzerine imza veriyorlar, arkasından o imzalar kabul olarak yansıyor.

Bunun önüne geçilmesi için, biz mademki "koruma" diye sürekli tekrar ediyorsunuz ya korumacı olacak isek bu konunun daha açıkça, yani belki bu maddede nasıl tanımlanır bilmiyorum ama bu konuya dikkat edilmesi gerekiyor. Sonra insanlar geliyorlar "Biz katılım için imza attık, bize kabul belgesi geldi" ya da artık ne geliyorsa deniyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız?

Temel Bey, buyurun.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Sayın Başkanım, 10'uncu maddede "Kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan çevre düzeni planlarında, bu Kanunun amaç ve ilkeleri dikkate alınır." diyor. Sonra "Mevcut çevre düzeni planlarında ise gerekli değişiklikler yapılır."

Burada bir kargaşa söz konusu olmaz mı mevcut planlar üzerindeki değişiklikler diye düşünüyorum Sayın Bakanım. Uyulur noktasında bir şey daha uygun olur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Sayın Bakanım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Milletvekilimizin ifade ettiği HES'lerle alakalı duruma açıklık getireyim: Buna biz hassasiyet gösteriyoruz hatta biliyorsunuz, dünyada bazı küçük HES'lerde ÇED raporu istenmiyordu; biz şu anda onu bile değiştirdik, yani küçük HES'lerde dahi ÇED raporu alınıyor, tarafların görüşü alınıyor. Hatta taraflar, o bölgede yaşayanlar dışında HES'lere karşı böyle bazı gruplar tarafından bir aksülamel var, onlar dahi katılıyor. Yani HES'lere katılmamak durumu söz konusu değil. Onu özellikle vurgulamak istiyorum.

Kaldı ki, ben burada, kayda girmesi için bir hususu belirtmemde fayda var. HES'ler, Türkiye'de elektriğin sigortası. HES'ler asla tabiatı tahrip etmiyor, suyu yutmuyor, su tüketmiyor. Sadece suyun gücünden istifade etmek suretiyle bütün dünyada teşvik edilen yenilenebilir enerji elde ediyor ve hakikaten şu anda bakın, bütün gerek küresel iklim değişikliği toplantılarında -Kopenhag'a katıldım, Cancun'a katıldım Meksika'da ve Cancun'da Heyet Başkanıydım- orada, bütün dünyada HES'ler teşvik ediliyor ve şu anda bizim ülke dışında pek çok ülkede, biz şu anda yüzde 40'a ulaştık potansiyelin. Bakın, bütün Amerika, Japonya, Finlandiya neredeyse yüzde 80-90'a ulaşmış. Yani sular akmış maalesef biz bundan yeteri kadar istifade edememiştir. Özellikle HES'lerin pek çok faydaları da var. Ne gibi faydaları var? Bir defa, bilhassa yağış fazla olan yerlerde sel baskınlarına karşı gerçekten çok faydalı işlevler görüyor. Yani

HES'ler, birtakım su alma yapıları, regülatörler yapılmaya biz oralarda bir takım tersip bentleri ve geciktirme yapıları yapmak durumunda kalacağız. Dolayısıyla öyle bir faydası var, onu belirteyim.

Bir de, ben Çevre Komisyonu Başkanımızı ve sizleri davet etmişim. Trabzon'da en çok şikâyet edilen yer Solaklı Vadisi'ydi. Biz dedik ki, Solaklı Vadisi'nde, sizlere de ayrı bir toplantı yapabiliriz, hatta ben teklif etmişim, uygun bir zamanda bütün Çevre Komisyonunu davet ediyoruz. Dedik ki, Solaklı Vadisi'ndeki bütün fotoğrafları çekirelim, mevcut durumu, yani HES'lerden önceki, şu anda Solaklı Vadisi'nin bütün fotoğrafları bizde mevcut. Daha sonra, HES'ler yapıldıktan sonra biz orada, bütün vadiye bir düzenlemeye giriştik. Birinci kısım olarak Of'un hemen güneyindeki belli bir alanı ele aldık ve ben bütün birimlere talimat verdim. 5 Mayıs 2012 saat 10.59'a kadar burası mükemmel şekilde tanzim olacak. Orada adeta Uzungöl'den daha muhteşem bir alan oluşturuldu. 5 Mayıs'ta başka bir vazifem olduğu için ben gidemedim ama orada söz verdiğim için basın mensuplarını davet ettik, bazı siyasilere katıldı, belediye başkanı, halk katıldı. Şimdi bakın, ne diyor vatandaş biliyor musunuz? Rize'de, Ordu'da, Giresun'da, Erzurum'da eğer bize de böyle vadi tanzim edecekseniz HES'lere karşı değilsiniz diyor. Yani HES'ler.... Bir tane ağaç kesildiği zaman biz onlara on tane ağaç dikme mecburiyeti getiriyoruz. Başlangıçta belki hatalar olmuştur. Nasıl hata oldu? Önce birkaç tane firma tünelden çıkan malzemeyi derenin yatağına veya yamaçlara boşalttı. Onları biz cezalandırdık, bazılarının ruhsatlarını iptal ettik ama şu anda o malzemeler dahi köy yolları veya ilçelerdeki yolların alt malzemesi olarak kullanılıyor. Yani bu konuda ben, hatta size HES'lerle ilgili bir kitapçık hazırladık, Solaklı Vadisi, onu da inşallah bir ara takdim edeceğim.

Diğer hususa gelince, Sayın Yalova Milletvekilimizin söylediği husus; evet, bu şekilde kargaşa olmaması için zaten bir önergemiz var. Yani biz diyoruz ki, çevre düzenini planlarız, burada da açık söylüyorum, az önce Bakanımız da buradaydı, çevre düzenleri planlarında geçmişti bir karışıklık vardı. Şöyle ki, eski Bayındırlık İskân Bakanlığı, bizim Çevre ve Orman Bakanlığı arasında gerçekten bir kargaşa vardı. Biz hazırlayacağız diyorduk, onlar diyor biz hazırlayacağız. Böylece bir kısım planı, 1/100.000'lik çevre düzeni planlarını biz hazırlıyorduk, diğer planlara öbür birimler bakıyordu. Dolayısıyla bu bir kargaşaya sebep oluyordu. Biliyorsunuz, buna son vermek için, bu çevre düzeni planlarının tamamının hazırlanma yetkisi tamamen, kanun hükmünde kararnameyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aktarıldı. Belki bunu net olarak belirtmek için de vekillerimiz bir önerge verecekler. Yani bu kargaşanın çıkmaması için.

Takdirlerinize arz ediyorum. Şimdi herhalde verilecek önergeyle Sayın Başkanım, bu kargaşa da sona erecek veya kargaşa demeyeyim de daha netlik kazanacak. Bu bakımdan, katkılarınızdan dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum. Yani buradan aldığımız güzel fikirleri mutlaka arkadaşlarımız değerlendirecek. Ayrıca sizin Yunus'la alakalı bize gönderdiğiniz o doküman gerçekten beni duygulandırdı. Ayrıca teşekkür ederiz. Yalnız ben sordum, bütün milletvekillerine Yunus'un bir parçası mı düşünüyor? Yoksa... Herkese bir Yunus. O bakımdan ayrıca teşekkür ediyoruz. Ben de burada Çevre Komisyonunda her bir arkadaşımıza 100 tane fidan diyeceğim, hangi fidan istiyorsanız, o sözü biz de verelim inşallah. Korunan bir alanda Çevre Komisyonu ormanı yapalım isterseniz.

Teşekkür ediyorum, saygılarımızı arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

Yalnız, bu 5 Mayısla ilgili teklifinizi zatîîleriniz orada olmadığı için bir tehir etmiştik. Teklifinizin hâlen geçerli olduğunu düşünüyor ve inşallah o bölgeyi görmek istiyor arkadaşlarımız.

Sayın Hocam, buyurun.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Efendim, belki bu yasayla direkt ilgili değil ama bizim Orman ve Su İşleri Bakanımız buradayken ve bu kadar, çevreye en duyarlı olan Bakanımız varken söylemeyi uygun gördüğüm, HES'lerle bağlantılı olarak yenilenebilir enerji kaynağı olarak şu anda en çok övülen güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi. Rüzgar enerjisiyle ilgili durum sanıyorum sizi biraz daha fazla ilgilendirecek Sayın Bakanım. İnşallah bu konuda da biz izleme yapılabilir çünkü bunlar tek olmuyor, arka arkaya bir sürü şeyleri kuracağız ve kurulan bu vadilerde, orada ben zaman içinde ciddi bir iklim ya da rüzgar değişikliğinin ortaya çıkacağını ve bunların, buradaki orman ya da ağaçların ciddi bir şekilde etkileneceğini düşünüyorum. Açıkçası, bu konuda çok böyle yoğun bir bilimsel inceleme yapmadım ama bence bunun da göz önüne alınması lazım. Aynı şey güneş enerjisinde de geçerli çünkü toprak ne olursa olsun, bir yerde canlı sayabileceğimiz bir varlık ve siz oraya gelen güneş ışınlarını olduğu gibi absorbe ediyorsunuz. Belki zaman içinde o toprağın kullanılması gerektiği zaman, on sene, yirmi sene hiç güneş ışığı almamış olan ya da oradaki o enerjiden ve güneşten gelen etkiyle, toprakta meydana gelen kimyasal değişiklikleri, fiziksel değişiklikleri de ortadan kaldırmış oluyoruz. Onun için, sanıyorum ki, Tarım Bakanlığının da bu konuda belli çalışmaları olacaktır. Ben bunları HES'lerden daha tehlikeli buluyorum. Düşüncem budur.

Saygılarımla...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde bir değişiklik önergesi var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/627 esas sayılı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısının 7'nci maddesinin onuncu fıkrasının ikinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eşref Taş	Temel Coşkun	Hüseyin Cemal Akın
Bingöl	Yalova	Malatya

“Mevcut çevre düzeni planlarında Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca gerekli değişiklikler yapılır.”

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Önergeyle değiştirilen 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Ekolojik Etki Değerlendirmesi ve Üstün Kamu Yararı

Ekolojik etki değerlendirme ve üstün kamu yararı

MADDE 8- (1) Korunan alanlarda yapılması düşünülen herhangi bir plan veya proje ekolojik etki değerlendirmesine tabi tutulur. Ekolojik etki değerlendirme sonucunda sahanın bütünselliğinin olumsuz bir şekilde etkilenmeyeceğine karar verildikten sonra plan veya projeye alanı yöneten bakanlık tarafından izin verilir.

(2) Ekolojik etki değerlendirmesinde; özel önem taşıyan ve korunan tabii habitat tiplerini belirten Liste (I) ile özel önem taşıyan ve korunan hayvan ve bitki türlerini belirten Liste (II)'de yer alan türlerin elverişli koruma statüsünde muhafazası, koruma alanının bütünlüğü ve koruma alanı ilanına sebep olan amaçlar dikkate alınır.

(3) Ekolojik etki değerlendirme sonucunda saha üzerindeki etkilerin olumsuz değerlendirilmesine rağmen alternatif çözümlerin bulunmaması ve üstün kamu yararının bulunması nedeniyle plan veya projenin uygulanması zorunlu ise ilgili bakanlıkça gerekli her türlü telafi edici tedbirler alınır veya aldırılır.

(4) Korunan alanda öncelikli habitat tipi veya öncelikli tür bulunması halinde üstün kamu yararı; halk sağlığı, çevreye yarar ve kamu güvenliği ile sınırlıdır.

(5) Korunan alanlarda üstün kamu yararı kararı, ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınmak suretiyle alanı yöneten bakanlık tarafından verilir.

(6) Ekolojik etki değerlendirmeyle ilgili usul ve esaslar ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenir.

BAŞKAN – 8'inci maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımızı söz vereceğim.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

8'inci maddeye geçmeden önce Sayın Bakanım bir iki şey söylemek istiyorum.

Şimdi, HES'lerin ne olduğunu biliyorum Sayın Bakan. Yani ben daha önce HES yatırımcısı bir şirkette çalıştım. HES'lerin temiz enerji, alternatif enerji olduğunu da biliyorum ve özellikle sizden barajlarla nehir santrallerini karıştırmamamızı, sizin de... Yani eminim, karıştırmıyorsunuz ama bunun ikisini bir arada tutmamanızı rica ediyorum. HES'lerin suyu tünele hapseden bir sistem olduğunu biliyoruz. HES'lerin Türkiye'deki nehirler üzerinde... Türkiye'de tek tip nehir yok ama HES'lerin belli alanlarda tünele hapsedilmesi tarımsal faaliyetleri zorluyor, sıkıntıya sokuyor, hatta bitiriyor. Bunun bir örneğini Alakır'da görebilirsiniz, Antalya'da, seracılıkla geçinen bir yerdir. Üstelik Antalya'da bu endişeler tıpkı Karadeniz'de olduğu gibi turizm faaliyeti, çevresel güzellikle ilgisi yok, insanlar orada hayatlarını kazanıyorlar ve yaşıyorlar. Bu yüzden, oradaki köylü buna karşı direndi. Benzeri Tortum'da da yaşanıyor. Orada da bir tarım faaliyeti var, üstelik AB hibe kredisiyle kurulmuş seralar var, elma ihracatı yapılıyor. Tabii ki alternatif enerji, temiz enerji ama bir tarım, turizm, enerji dengesini kurabilmemiz lazım biz bunları yaparken. İlk etapta sanıyorum arz yönetimini göz önünde bulundurarak verilen lisanslar bir noktadan sonra dikkati çekti, daha sonra lisans iptalleri başladı, birçok yatırımcı da devreden çıktı, onu da biliyoruz.

Sayın Hanımefendinin söylediği çok doğru, rüzgar, güneş ve HES çok oransal bir şekilde bir enerji mastır planı içerisinde olmalıdır. Aynı endişeler hepsi için eşittir. Böyle olduğunu düşünüyorum.

Bir de şunu söyleyeyim: Şimdi, ÇED var, SED var (Sosyal Etki Değerlendirmesi) görüyorum ki bir de ekolojik etki değerlendirilmesi gelecek. Bunların olması çok güzel ama ne yazık ki, masa başında hazırlanan ÇED'ler dolayısıyla pek çok HES iptal ediliyor, Danıştaydan durduruluyor. İşte, bu kadar kıyamet niye koparılıyor o zaman denecek. Yüzde 90'a yakın hidroelektrik santraller durdurulmada ya da siz bilirsiniz rakamı, şu an önemli değil ama ne yazık ki inşaatlar devam ediyor Türkiye'de yargı kararları uygulanmadığı için. Bunun nasıl yapıldığını bir yatırımcı şirketten gelen kişi olarak çok iyi bilirim. Hafriyat toplama, inşaatı toplama, işte, tasfiye etme izin süresi adı altında inşaatlar bitiriliyor. Bunu dikkatinize sunarım.

8'inci maddeye geldiğimizde de, tasarıda bir "üstün kamu yararı" var. Son derece muğlak ve suiistimale açık olduğunu düşünüyorum. Üstün kamu yararı adı altında doğal alanlara zarar verilebilecek pek çok yatırımın önü bu maddeyle açılabilir. Halk sağlığı ve millî güvenlik gibi kritik konular üstün kamu yararı gerekçesi olarak kabul edilebilir. Ancak 8'inci maddenin dördüncü bendi "çevreye yarar" diye son derece muğlak ve suiistimale açık bir ifade var. Çevreye yarar ifadesine dayanarak ne yapılabilir? Benim aklıma, işte, madencilik, enerji, sanayi, tarım, turizm gibi birtakım sektörler geliyor. Bu çevreye yarar ifadesini biraz açmanızı, özellikle üstün kamu yararı konusunda da aynı hassasiyeti paylaşmanızı diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımı yoksa, Sayın Bakanımızdan kısa bir açıklama rica edelim.

Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HES'lerle ilgili özellikle siz Alakır ve Tortum'dan bahsettiniz. Ben Erzurum'da bilhassa o vatandaşlarla toplantı yaptım DSİ Bölge Müdürlüğünde. Maalesef oraya da bazı dışarıdan gelen, HES'lere karşı bir grup demiş ki, aynen şu ifadeyi kullanmış: "Burada su satılıyor ve neticede siz artık bundan sonra zirai sulama sularınızı, hatta içme suyunuzu dahi şirketten parayla alacaksınız" diye, böyle yanlış bir anlamıyla vatandaşları kandırmış ve tahrik etmiş. Halbuki, biliyorsunuz, öyle bir şey yok. Kadim su hakları zaten teslim ediliyor. Yani orada asırlardır kullandığı suyu ayırıyoruz bir defa. Ayrıca, derede tabii hayatın devamı için gerekli olan, halkın can suyu dediği su –biz mansaba bırakılacak su diyoruz- o da bırakılıyor. Ayrıca, su kullanımı hakkı anlaşmalarında biz özellikle, gelecekte içme suyu gibi zaruri birtakım sulama suyu ihtiyaçları varsa, bu da tahsis edilir diye su kullanma anlaşmasına da madde koyuyoruz Anayasal hak dışında. Dolayısıyla öyle bir şey söz konusu değil. Yani tamamen vatandaşları... Maalesef, siz de biliyorsunuz, enerjide büyük bir pasta var. Bu pastadan pay alan firmalar HES'ler yapıldıkça, neticede onların pastadan payları azalıyor, ortaya birtakım kuruluşlar çıkıyor halkı tahrik etmek için ama biz onları ikna ettik, şu anda vatandaş memnun. Alakır'da da, geçmişte suladığı alan varsa kesinlikle bırakılıyor, onu da belirteyim. Alakır'a gitmedim ama Erzurum'a gittim.

Üstün kamu yararı kararı, halk sağlığı gibi önemli kararlar var. Tabii ki burada, üstün kamu yararında neler dikkate alınacak, bunlar belli zaten, yönetmeliklerde de tatad edilecek. Sayın Başkan çok güzel ifade etti, kanunda her şeyi yazmak mümkün değil. Yönetmelik hazırlayacağız. Yönetmelikte tabii kurumların görüşleri gidecek. Bir de, çevre yararı diye bir maddeyi özellikle koyduk biz çünkü bazı faaliyetler çevreye katkı sağlayabiliyor. Yani mesela orada belki bir keklik üretim istasyonu kenarında kurmak isteyebilir veyahut da orada bir botanik parkı tesis etmek isteyebilir bir belediye. Bu gibi imkânların önünü açmak için, bunlar çevreye faydalıysa, botanik parkı, şu bu veya oradaki çıplak alanın veya biyolojik çeşitliliğin geliştirilmesi için orada bir çalışma yapılması, bundan o kastediliyor yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilgilendirme, Katılım, İşbirliği ve Destekler

Bilgilendirme ve Katılım

MADDE 9- (1) Alanı yöneten bakanlık tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin tanıtılması ve korunmasına yönelik olarak genel bilgi düzeyini, toplumun ilgisini ve katkısını artırmak amacıyla gerekli çalışmaları yapar veya yaptırır.

(2) Korunan alan içinde veya etkilenen komşu bölgelerde yaşayanlar, bu alanların kaynak değerleri ve koruma amaçları hakkında bilgilendirilir.

(3) Korunan alan ve koruma alanı ilanı çalışması, yeniden değerlendirme yapılması veya planlama kararlarının alınması gibi durumlarda, kamuoyuna zamanında bilgi verilir.

(4) Korunan alan ve koruma alanı ilanı veya yeniden değerlendirme çalışması yapılırken, bu alanlarda yaşayan kişilere, faaliyette bulunan tüzel kişilerin temsilcilerine ve kamuya açık, en az bir kez geniş katılımlı bilgilendirme ve değerlendirme toplantısı yapılır. Bu toplantılar tutanağa bağlanır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul)- Şimdi, burada da sadece bilgilendirmeye dönük, yani bütün maddelerin sonu bilgilendirmeye bitiyor. Katılım ve görüş alma, bu görüş doğrultusunda belki oylama yapma, bilmiyorum nasıl değerlendirilecek. Sadece, evet, biz burada böyle bir yatırım yapacağız, şu yapılacak, bilginiz olsun diye çekilip gidilecek mi? Az önce HES örneğini verdiğim konu bununla ilgiliydi.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

İşbirliği ve İşletme Yetkisinin Devri

MADDE 10- (1) Bakanlık; tabiatın, tabii değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı amaçlarını gerçekleştirmek için, mahalli idareler, üniversiteler, araştırma kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşlarıyla yakın işbirliği yapabilir. Bu amaçla, Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Danışma Kurulu kurulur. Kurulun oluşturulması, çalışmasına dair usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Korunan alanda ve koruma alanında işletme yetkisi, kısmen, talepte bulunmaları halinde il özel idarelerine, belediyelere, bu Kanunun amacına uygun faaliyetler yürüten vakıf ve derneklere ilgili bakanın onayı ile devredilebilir veya geri alınabilir.

BAŞKAN – Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkürler.

Az önce atıfta bulunulan Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Danışma Kurulu... Bu kuruldan biraz söz edebilir misiniz Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Özellikle biyolojik çeşitlilik pek çok disiplini alakadar eden bir husus biliyorsunuz. Hakikaten, ben de işin içine girdikçe ne kadar derin bir konu olduğunu anlıyorum. Dolayısıyla burada, Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Danışma Kuruluyla özellikle bizim koruma alanlarında alacağımız tedbirler, yeni ilan edilecek alanlar vesaire, bu konularda ilmi çalışmalar, varsa bilimsel çalışmaların ele alınması, danışılması, üniversitelerle işbirliğini hedefleyen bir kurul, bu maksatla kuruluyor. Hatta bunu daha da ileri noktaya götürerek, her iki yılda bir bu şekilde bir sempozyum yapılmasına da karar verdik, geçtiğimiz dünya Biyoloji Günü'nde. Yani bu bakımdan bu kurul çok faydalı.

Tabii, siz diyorsunuz ki, danışma kurulunun ne faydası olacak?

MELDA ONUR (İstanbul) – Yani, kimler olacak? Yapısı...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, yönetmeliklerle kimlerin olacağı belirlenir ama tabii bu konuda çalışan sivil toplum kuruluşları, artık üniversiteler, ilim adamları, ilgili kurum ve kuruluşların, tabii başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere orada, Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü elemanları, ilgili bütün taraflar, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından bütün yetkililer orada olacak.

BAŞKAN – Buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Şimdi, “Korunan alanda işletme yetkisi kısmen, talepte bulunmaları hâlinde il özel idarelerine, belediyelere, bu kanunun amacına uygun faaliyetler yürüten vakıf ve derneklere ilgili bakanın onayıyla devredilir veya geri alınabilir.” Şimdi, korunan alan yönetimi gibi son derece hassas ve dikkatle ele alınması gereken bir sorumluluğun konunun uzmanı olmayan kurumlara devri burada söz konusu olmasın diye bir endişem var, özellikle belediyeler, il özel idareleri gibi kurumları görünce burada.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, belediyelere laf atıldığı için söylemek zorundayım, yani onların da gelişmiş olanları var. Bir de, mühendisler odamızdan söz istiyorlar yanlış söylemediysem.

Buyurun.

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI AR-GE KOMİSYONU ÜYESİ ERKAN İSPİRLİ – Efendim, aynı maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili olarak, burada, “Korunan alanda veya koruma alanında işletme yetkisi kısmen talepte bulunmaları hâlinde il özel idarelerine, belediyelere, bu kanunun amacına uygun faaliyetler yürüten vakıf ve derneklere ilgili bakanın onayıyla devredilir veya geri alınabilir.” diye düzenleme mevcut.

Şimdi, uluslararası kabul görmüş yaklaşımlara göre, yerel bölgeler, ulusal, uluslararası ve küresel nitelikte değerlere ve özelliklere sahip alanlar merkezi idareler tarafından korunmakta ve yönetilmekte. Sadece yerel özelliklere sahip alanlar yerel idareler tarafından korunmakta ve yönetilmektedir. Ulusal ve uluslararası nitelikte değerlere sahip doğal alanların korunması ve devamlılığının sağlanması kamusal bir görevdir. Bu nedenle, korunan alanda ve koruma alanında işletme yetkisinin devredilmemesi gerektiğini düşünüyoruz. Kaldı ki, bu yönde geçmişte Abant Gölü Tabiat Parkı gibi bir örnek de söz konusudur. Saygılarımla arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Özellikle bu çok faydalı bir husus. Bakın, kalkıp da büyük bir millî park falan devredecek değiliz. Şehre yakın, belediyeye yakın, o bölgeye yakın bazı yerlerde talepler oluyor ve bunları hakikaten hem koruma kullanma dengesini gözeterek vatandaşların bilgilendirilmesi, istifadesi ve turizme açılması gibi faydalar sağlıyor. Misal, Gediz Deltası’nda kuş cenneti vardı, orada İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı talep etti ve gayet güzel bir şekilde işletiyor, biz bundan memnunuz ama denetimi biz yapıyoruz. Yani bu fevkalade faydalıdır. Mesela geçenlerde İstanbul’da Sultangazi Belediyesi bizden bir yer talep etti. Ben önce vermek istemiyordum ama projeleri getirdi. İnanın, o kadar güzel, hem koruma... Yangınlar tamamen kalkmış ortadan. Koruyarak, daha da güzelleştirerek, halkın orada mesirelik ihtiyacını karşılamış. Bunun gibi hususlar, yani bunun önünü kapatmayalım diye... Zaten biz eğer bunları koruyamazsak, birtakım yönetmelikte, yönetim planında, uzun devre gelişme planına aykırı birtakım unsurları yaparsa onları geri alıyoruz. Bunlar, hakikaten, belediyeler ve halk için faydalı. Mesela biz kent ormanları kuruyoruz. O kadar faydalı oldu ki. Denizli’yi gidin, bakın kent ormanlarına, muhteşem. Vatandaş hem koruyor hem de orada geziyor, çocuklarda ağaç ve orman sevgisi de bu şekilde geliyor. Şu anda, Diyarbakır’da da kurduk, İzmir’de de kurduk, Denizli’de, Aydın’da, Bartın’da da kurduk, yani 101 adet kent ormanı. Bu gibi alanların işletmesini belediyelere, özel idarelere devretmekte bir beis yok. Denetim yetkisi zaten bakanlıkta olduğu için, bence daha da şehre yakın olan yerler daha da iyi korunuyor. O bakımdan bu çok faydalı bir husustur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

Destekler

MADDE 11- (1) Korunan alanlarda geleneksel olarak üretilen ürünlerin geliştirilmesine, üretilmesine, belgelendirilmesine, mahallinde pazarlanmasına ve satışına öncelik verilir. İlgili bakanlık bu konuda gerekli tedbirleri alır.

(2) İlgili bakanlıklar, tabiat ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilir kullanımı ile ekosistemlerin iyileştirilmesine yönelik projeleri, bilimsel ve teknik eğitim programlarını ve yatırımları teşvik etmek amacıyla karşılıklı veya karşılıksız destek sağlayabilir.

(3) Bu Kanunun amaçları doğrultusunda düzenlenecek yarışmalarda başarılı olanlara veya yıl içinde başarılı çalışma yapan gerçek ve tüzel kişilere teşvik ödülleri verilebilir.

(4) Sağlanacak desteklerin ve ödüllerin kapsamı, şartları, miktarı ve benzeri hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bölüm başlığıyla ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/627 esas sayılı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısının İkinci Kısım Dördüncü Bölüm başlığının “Korunan Alanlara İlişkin Diğer Düzenlemeler” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Boyraz

İstanbul

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Korunan Alanlarla İlişkin Diğer Düzenlemeler

Kamulaştırma, Takas ve Tahsis

MADDE 12- (1) Korunan alan sınırları içinde kalan yerlerdeki gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmazlar, gerekli görüldüğünde, ilgili mevzuata göre Bakanlık veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca kamulaştırılabilir.

(2) Planlarla kesin kullanma yasağı getirilen korunan alanlarda bulunan gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetindeki taşınmazlar, Hazine, belediyeler veya il özel idareleri tarafından malikinin başvurusu üzerine, bu idarelere ait taşınmazlarla tarafların rızasıyla takas edilebilir.

(3) Bu Kanunun amaçları doğrultusunda kullanılmak üzere Hazinesinin mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ilgili bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca, orman sayılan alanlar ise Orman Genel Müdürlüğünce Bakanlığa tahsis edilebilir. Tahsis edilen bu alanların bu Kanun hükümlerine göre değerlendirilmesi ve işlem tesis edilmesi yetkisi Bakanlığa aittir.

(4) 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında kalan yerlerden vasıf değişikliği yapılarak bu Kanunun amaçları için kullanılması gerekli ve zorunlu olanlar hakkında, 4342 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/627 esas numaralı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısının 12'nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Hazinesinin mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler” ibaresinin “Hazinesinin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Öntürk

Hatay

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Maliye Bakanlığından arkadaşımız var mı burada?

Hazinesinin özel mülkiyeti nedir, ben çok anlayamadım.

MALİYE UZMANI EMRAH KILIÇARSLAN – Önergemizde, bizim, tüm kanunlarda bir terminolojik birlik sağlamak maksadımız var. Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan yerler tapuda Hazine adına kayıtlı olan yerlerdir. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar da tescille tabi olmayıp da Medeni Kanun'un 715'inci maddesi kapsamında ve 999'uncu maddesi kapsamında tescil hariç bulunan yerler. Biz burada sadece terminolojik bir birliği sağlamak maksadımız var. Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler diye...

BAŞKAN – Anladım.

Ama şunu da söyleyeyim, yani tescil hariç olan bir yeri herhalde takas edip de vatandaşa verecek değilsiniz. Aslında maksat anlaşılıyor.

Önerge hakkında söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle birlikte 12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

Güvenlik ve Alan Kılavuzları

MADDE 13- (1) Bakanlık veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, korunan alanların denetim ve korunmasını, gerekli görülen hallerde, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun hükümlerine göre sağlayabilir. 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu ve 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu hükümleri saklıdır.

(2) Korunan alanlarda görevlendirilecek alan kılavuzluğu için korunan alan dâhilinde yaşayanlara alan kılavuzu olarak yetiştirilmelerinde öncelik verilir. Bu alanlardan ihtiyacın karşılanamaması halinde komşu alan veya yakın çevrede yaşayanların alan kılavuzu olarak yetiştirilmeleri konusunda Bakanlık ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.

BAŞKAN – Madde hakkında söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

İzin, İntifa ve İrtifak Hakları

MADDE 14- (1) Koruma altına alınan alanlarda izin, intifa ve irtifak hakkı talepleri yapıldığında, öncelikle bu taleplerin alan ve türler üzerindeki etkileri araştırılır. Alan ve türlerin sürdürülebilir şekilde devamının sağlanması için telafi edici tedbirler dâhil her türlü tedbir alınmak şartı ile izin, intifa ve irtifak hakkı tesis edilebilir, izin verilen sahada korunan alanın bütünlüğünü koruyucu tedbirler alınır.

(2) Korunan alanlarda, onaylanmış planlara uygun olarak bu Kanuna göre verilecek her türlü izinde Bakanlık görevli ve yetkilidir. İzne konu faaliyete göre Bakanlıkça bedel tahsil edilebilir. Bu alanlarda koruma ve yönetim amacına aykırı olmayan mevcut izin ve kullanımlar, planlama safhasında dikkate alınır. İzin, intifa ve irtifaka tabi alanın tarihi ve arkeolojik sit, turizm merkezi veya kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi olması halinde ise Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınır.

(3) Koruma alanı ilanından önce mevcut tesislere, koruma amaçlarına uygun olarak belirlenecek kurallar çerçevesinde kullanım izni verilebilir.

(4) Bu maddeye göre verilebilecek izne dayanarak gerçek ve tüzel kişiler lehine tesis edilecek intifa veya irtifak hakkı süresi yirmidokuz yılı geçemez. Ancak, ilgili bakanlığın uygun görmesi halinde bu süre kırkdokuz yıla kadar uzatılabilir. Hazinenin mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerle ilgili olarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınır.

(5) İzin, intifa veya irtifak hakkı süresi sonunda, alanda yer alan yapılar ve tesislerin mülkiyeti eksiksiz ve bedelsiz olarak sağlam ve işler durumda Hazineye devredilir. Ancak Bakanlığa yapılmış olan tahsis hakkı devam eder.

(6) Bu Kanun uyarınca verilen izinler, intifa veya irtifak hakları ilgili bakanlığın izni olmaksızın üçüncü şahıslara devredilemez.

(7) Bu Kanun kapsamında kalan korunan alanlarda bulunan taşınmazların tahsisi, kiralanması ve kullanma izni verilmesi ile bunlar üzerinde intifa ve irtifak hakkı tesisine ilişkin usul ve esaslar ile süreler, bedeller, hakların sona ermesi ve diğer şartlar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Madde hakkında söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/627 esas sayılı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısının 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Hazinenin mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerle” ibaresinin “Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlarla” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle beraber 14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 5 Haziran Günü Dünya Çevre Günü aynı zamanda, Sayın Bakanımızdan da bir istirhamımız var: Siz eski bir Çevre Bakanı da olmanız hasebiyle, çevreyle ilgili yaptığınız çalışmalarla ilgili size girişte bir beş on dakikalık söz vereceğim, en azından moralimizi de yükseltmiş oluruz, tabii diğer doküman hediyeleriniz de müstesna olmak üzere.

5 Haziran Salı günü 15.30' da toplanmak üzere kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.36